

2021-10-18

2021-10-18

Författare: SWMS Arkitektur
Uppdragsledare: Urban Minds

Projektgrupp SWMS arkitektur:
Astrid Sjöberg
Mårten Setterblad

Projektgrupp Urban Minds:
Johanna Bahador
Johanna Lundberg
Johan Böhlmark

LANDSKAPSANALYS VÄSBY ENTRÉ

INNEHÅLL

Geografiskt läge och planens syfte	s.4-5
Väsby Entré i relation till regional och kommunal planering	s.6-7
Landskapets användning historiskt och idag	s.8-11
Kulturmiljöutredning - ett utdrag	s.12-13
Planområdet	s.14-15
Landskapsform	s.16-19
Planområdet	s.18-19
Naturtyper	s.20-23
Naturvärdesinventering - ett utdrag	s.24-25
Stråk och målpunkter	s.26-29
Rumsliga upplevelser	s.30-33
Sammanvägd analys - landskapsvärden	s.34-37
Nytt strukturförslag	s.38-39
Nytt strukturförslag - relation till befintlig struktur	s.40-41
Nytt strukturförslag - landskapsform	s.42-47
Nytt strukturförslag - naturtyper	s.48-51
Nytt strukturförslag - stråk och målpunkter	s.52-55
Nytt strukturförslag - rumslig upplevelse	s.56-59
Nytt strukturförslag - påverkan befintliga landskapsvärden	s.60-63
Källor och underlag	s.64

Landskapsanalysen har tagits fram som en del av strukturarbetet för Väsby Entré och detaljplan *Östra Runby med Väsby stations-område*.

Syftet med analysen är att beskriva områdets landskapsvärden. Arbetet har inledningsvis byggts på kartstudier och sedan kompletteras och utvecklats utifrån platsbesök.

Analysens första del beskriver landskapets utveckling över tid, bebyggelsens utbredning och hur marken brukats historiskt. Vidare fortsätter en beskrivning av landskapets övergripande topografiska form och naturtyper. Sedan följer en beskrivning av det upplevda landskapets rum och karaktär.

Slutligen presenteras en sammanfattande analys där området beskrivs och värderas utifrån samlat landskapsvärde. Syftet är att beskriva platser som är mer eller mindre tåliga för förändring och vart extra hänsyn behöver visas.

Analysens andra del presenterar strukturförslaget och beskriver landskapet utifrån samma rubriker som befintlig struktur: landskapsform, naturtyper, stråk och målpunkter, rumslig upplevelse samt påverkan befintliga landskapsvärden.

Syftet är att visa på konsekvenser, utvecklingsmöjligheter och landskapets förändring. Avslutningsvis sammanfattas en lista med aspekter att beakta i fortsatt utvecklingsarbete av strukturplanen.

GEOGRAFISKT LÄGE OCH PLANENS SYFTE

Plan 1:50 000/A3

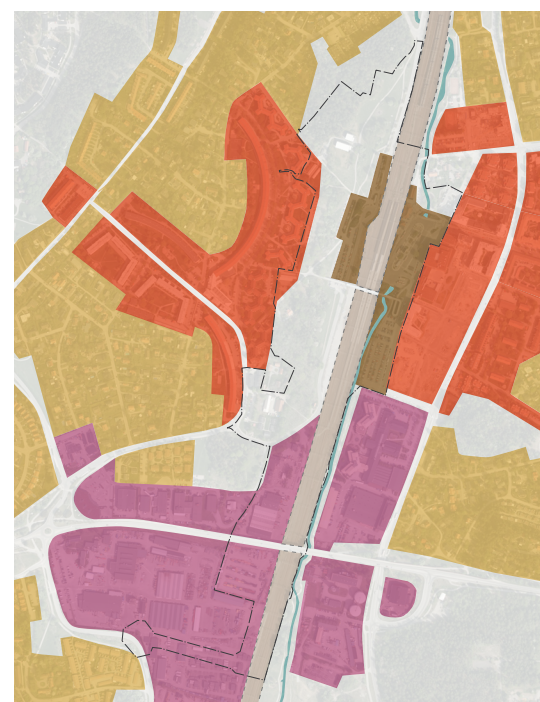
GEOGRAFISKT LÄGE OCH PLANENS SYFTE

Genom Upplands Väsby sträcker sig Ostkustbanan med pendeltåg och E4:an som regionalt kopplar samman mot Stockholm i söder och Uppsala i norr.

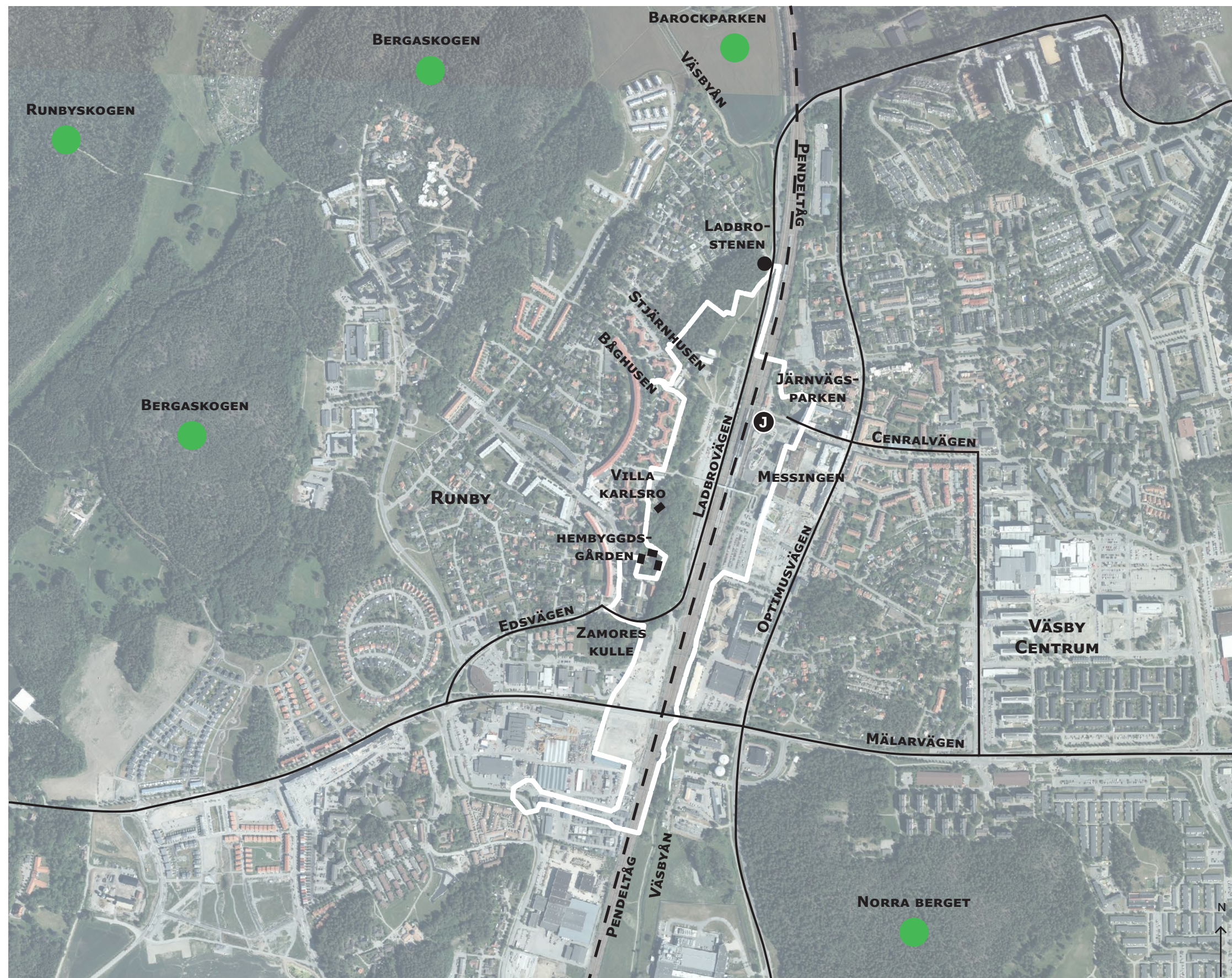
Planområdet sträcker sig längs med och över spårområdet invid Stationsområdet, strax väster om Väsby centrum och i direkt anslutning till stadsdelen Runby. Syftet med detaljplanen för Östra Runby med Väsby stationsområde är att bygga samman Runby med centrala Väsby till en sammanhängande stadsdel samt utveckla stationsområdet som kommunikationspunkt.

Utöver spårområdet utgörs planområdet i huvudsak av grönområden av varierad karaktär, öppna och hårdgjorda ytor kopplade till stationsfunktioner samt industri- och verksamhetsområden. I direkt anslutning till planområdets västra och östra kanter möter flerfamiljshus och centrumbebyggelse. Längre ut dominerar småhusbebyggelse och i söder industri- och verksamhetsområden.

● Större grönområden och rekreativa målpunkter för Upplands Väsby i stort

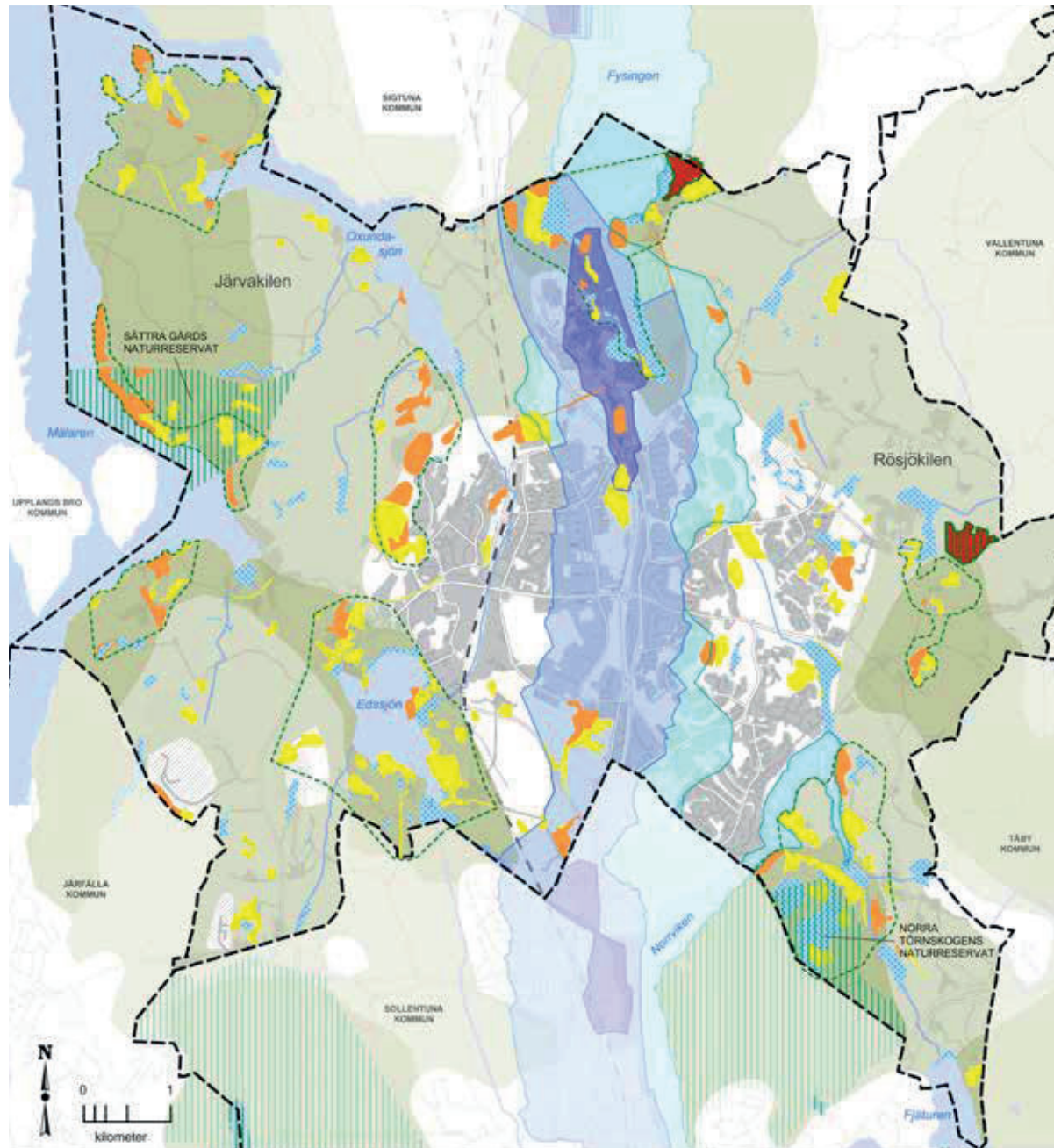

- Flerfamiljshus och centrumområde
- Småhusområde
- Stationsområde
- Industri- och verksamhetsområde

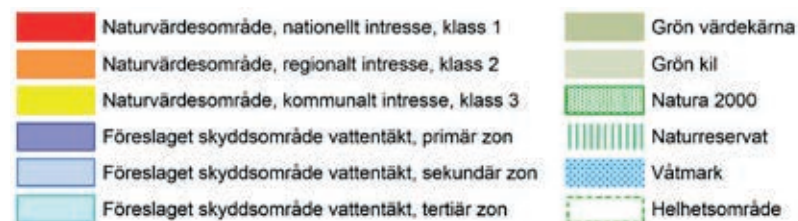

Plan 1:10 000/A3

VÄSBY ENTRÉ I RELATION TILL REGIONAL OCH KOMMUNAL PLANERING

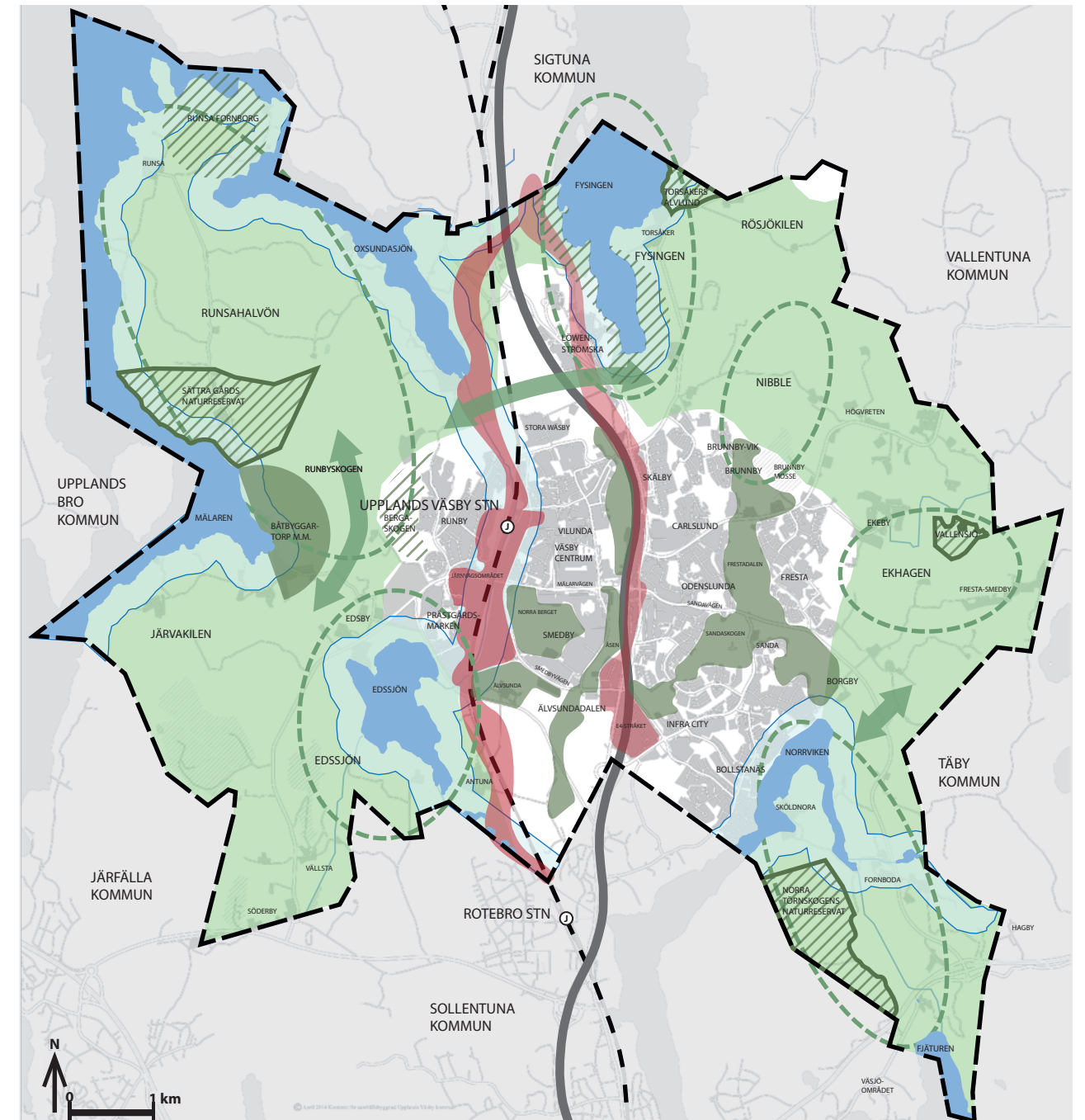

Naturmiljö

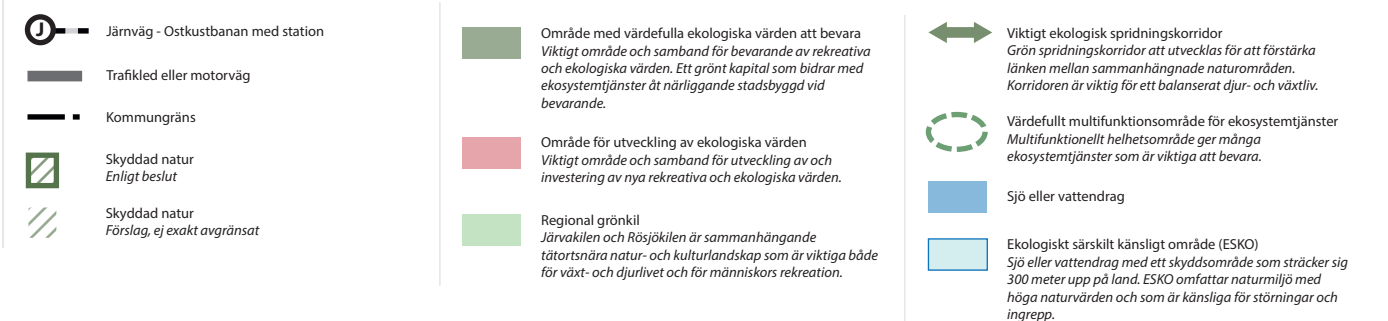

Inom planområdet finns två områden som i aktuell översiktsplan beskrivs som *Naturvärdesområden med regionalt intresse*. Av de två klassas det som ligger längst norr ut som klass 2 (orange på kartbilden) och det södra som klas 3 (gult på kartbilden).

Utdrag från *Väsby stad 2040, Översiktsplan för Uppland Väsby kommun* (2018) s.94

NATUR OCH VATTEN

Planområdet ligger inom det på kartbilden vänstra rödmarkerade området. I aktuell översiktsplan beskrivet som *Område för utveckling av ekologiska värden - viktigt område och samband för utveckling av och investering av nya rekreativa och ekologiska samband*.

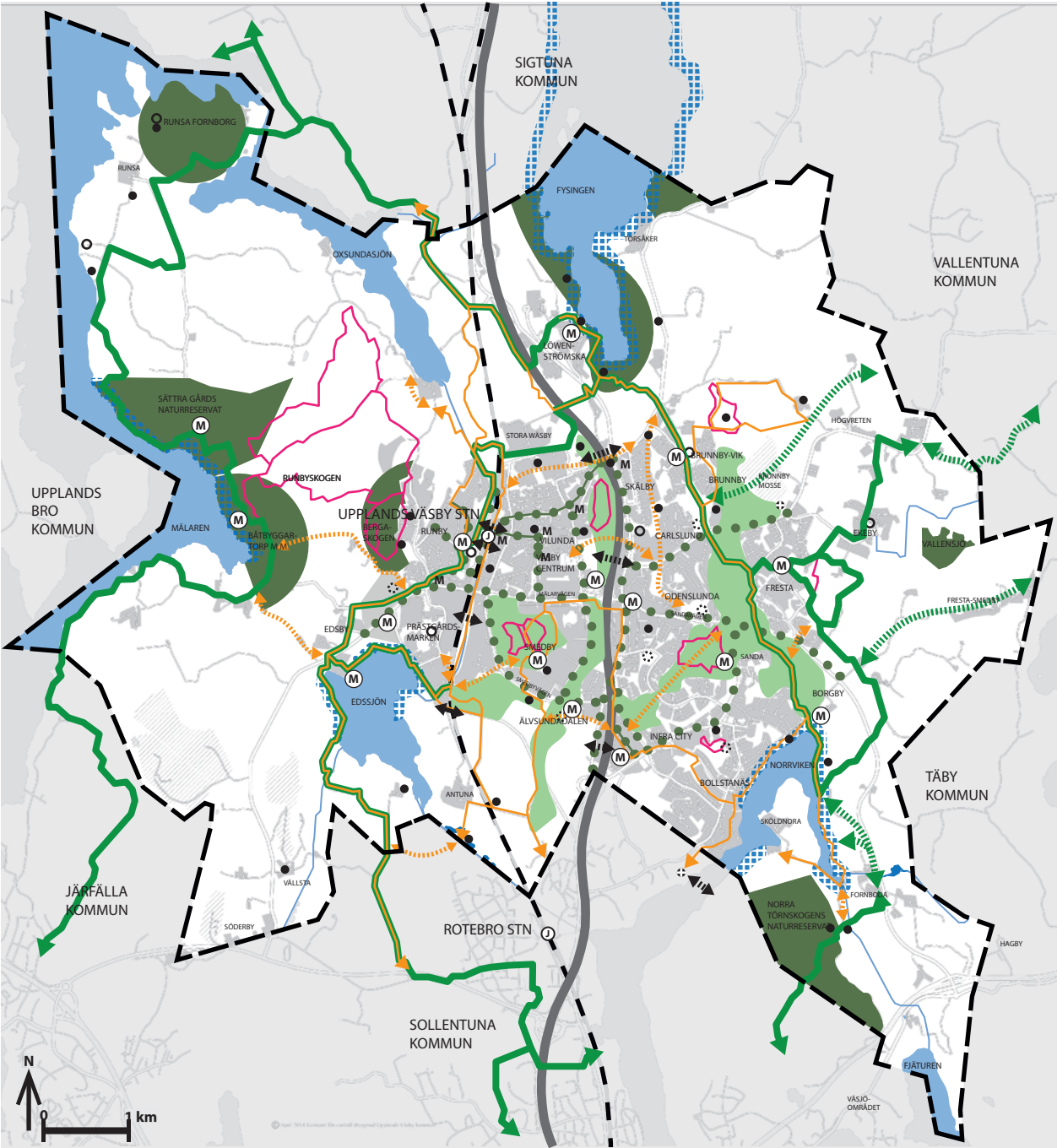
Utdrag från *Väsby stad 2040, Översiktsplan för Uppland Väsby kommun* (2018) s.56

VÄSBY ENTRÉ I RELATION TILL REGIONAL OCH KOMMUNAL PLANERING

I aktuell översiktsplan för Upplands Väsby beskrivs och kartläggs grönområden av olika slag för att visa på naturmiljövärden, regionala gröna samband och viktiga rekreativa målpunkter och rörelsestråk.

Motstående sida visar två utdrag som beskriver *Naturmiljö* och *Natur och vatten*. Kartbilden för Naturmiljö visar att det inom planområdet finns två områden utpekade som är av regionalt intresse. På en tregradig skala klassas ett av dem som klass 2 och det andra som klass 3. Kartbilden för Natur och vatten beskriver de regionala grönkilarna som omger Upplands Väsby tätort. Strax norr om planområdet visas på ett av de spridningssamband som binder ihop de gröna kilarna. Planområdet ligger inom det område som beskrivs som *Område för utveckling av ekologiska värden - viktigt område och samband för utveckling av och investering av nya rekreativa och ekologiska samband* (röda fält på kartbilden).

Utdraget på denna sida visar på rekreativa stråk och målpunkter. Genom planområdet går Ingegerdsleden och Upplevelsestråket. Ingegerdsleden visas med mörkt grön i kartbilden och är en 11 mil lång vandringsled mellan Uppsala Domkyrka och Storkyrkan i Stockholm. Leden sträcker sig genom planrådets västra sida längs Edsvägen, ner längs Bills backe och vidare norrut mot sjön Fysingen. Upplevelsestråket, som visas med gult i kartbilden, är ett stråk som utgörs av 12 olika etapper mellan Sollentuna kommun och Sigtuna kommun. Syftet med stråket är att underlätta möjligheten att röra sig i naturen och uppleva Väsby kulturhistoria samt möjliggöra för gående och cyklister att röra sig mellan kommunens fyra sjöar. Tre av etapperna - Väsbyån, Runby och Stora Väsby - löper genom planområdet.

REKREATION OCH MÖTESPLATSER

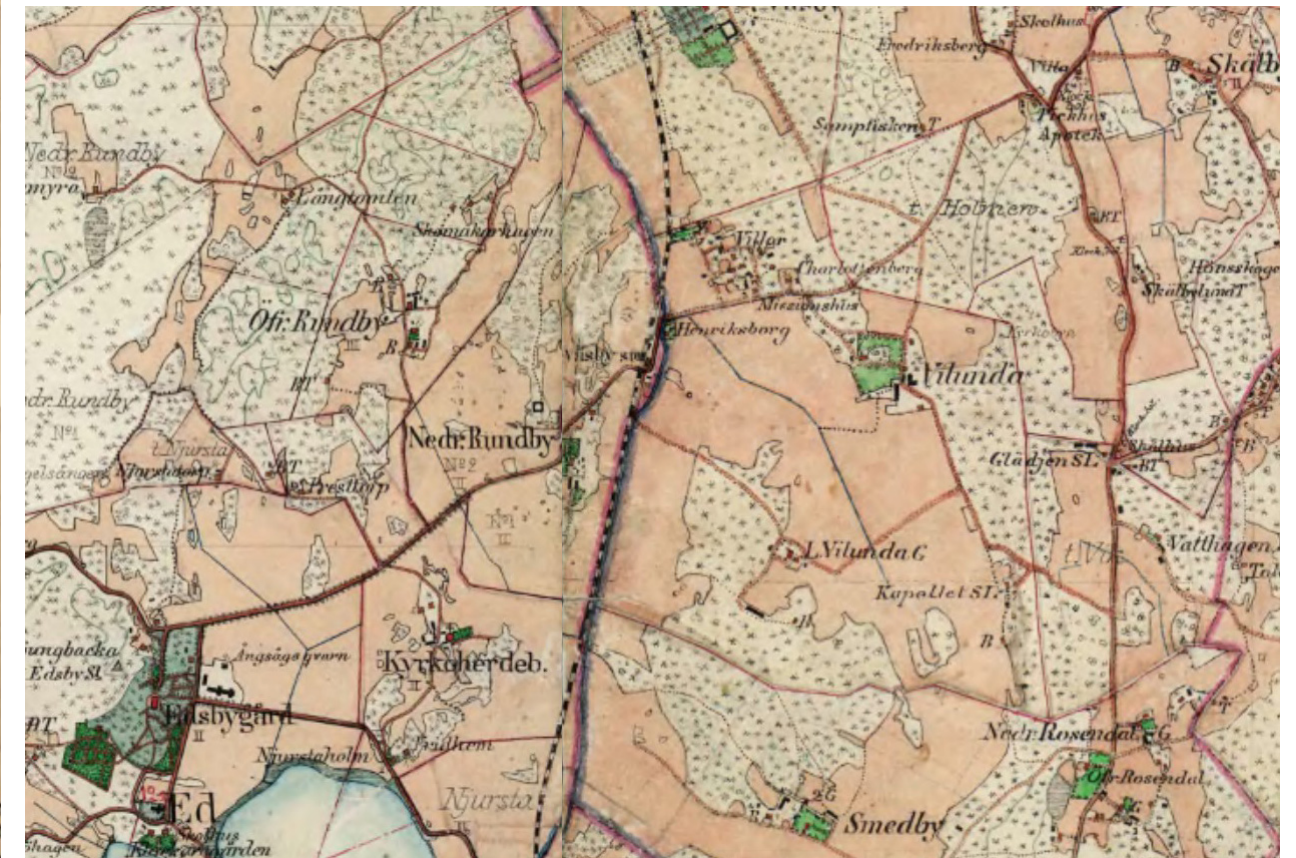
LANDSKAPETS ANVÄNDNING HISTORISKT OCH IDAG

Storskifte
Hammarby socken A38-21:1
År 1814

Laga skifte
Stockholm 01-Edd-53
År 1870

Häradsekonomska kartan
Bladnamn: Vallentuna samt Granhammar
År 1901

LANDSKAPETS ANVÄNDNING HISTORISKT OCH IDAG

Enligt den kulturhistoriska utredningen *Östra Runby med Väsby stationsområde, Kulturmiljöutredning 2019-10-04* som WSP har utfört visar förekomsten av gravfält att människor bott i området sedan järnålder. Inom planområdet finns idag ett flertal fornlämningar som punkter men även områden, dessa utgörs i huvudsak av gravplatser och runristningar.

Planområdet ligger inom Mälardalens sprickdalslandskap och under yngre järnåldern utgjordes Upplands Väsby av ett skärgårdslandskap. Över tid har landhöjningen omformat strandlinjen och Väsbyåns betydelse som historiskt viktig farled.

På historiska kartor syns att markerna nära Väsbyån brukats för skogs- eller jordbruksmark och att bebyggelsen i huvudsak har legat längre upp i dalgången mot Rudby och Vilunda.

I den häradsekonomiska kartan syns den nu tillkomna järnvägen och Väsbyån är något mindre meandrande än tidigare.

I och med utbyggnaden av järnvägen börjar ett stations-samhälle växa fram i Upplands Väsby. I huvudsak bebyggs området öster om järnvägsspåret. På den ekonomiska kartan från 1950-talet kvastår jord- och skogsbruksmarker i direkt anslutning till spårområdet i väster medan de östra delarna utgör utvecklingsområde för verksamheter, industri och bostäder.

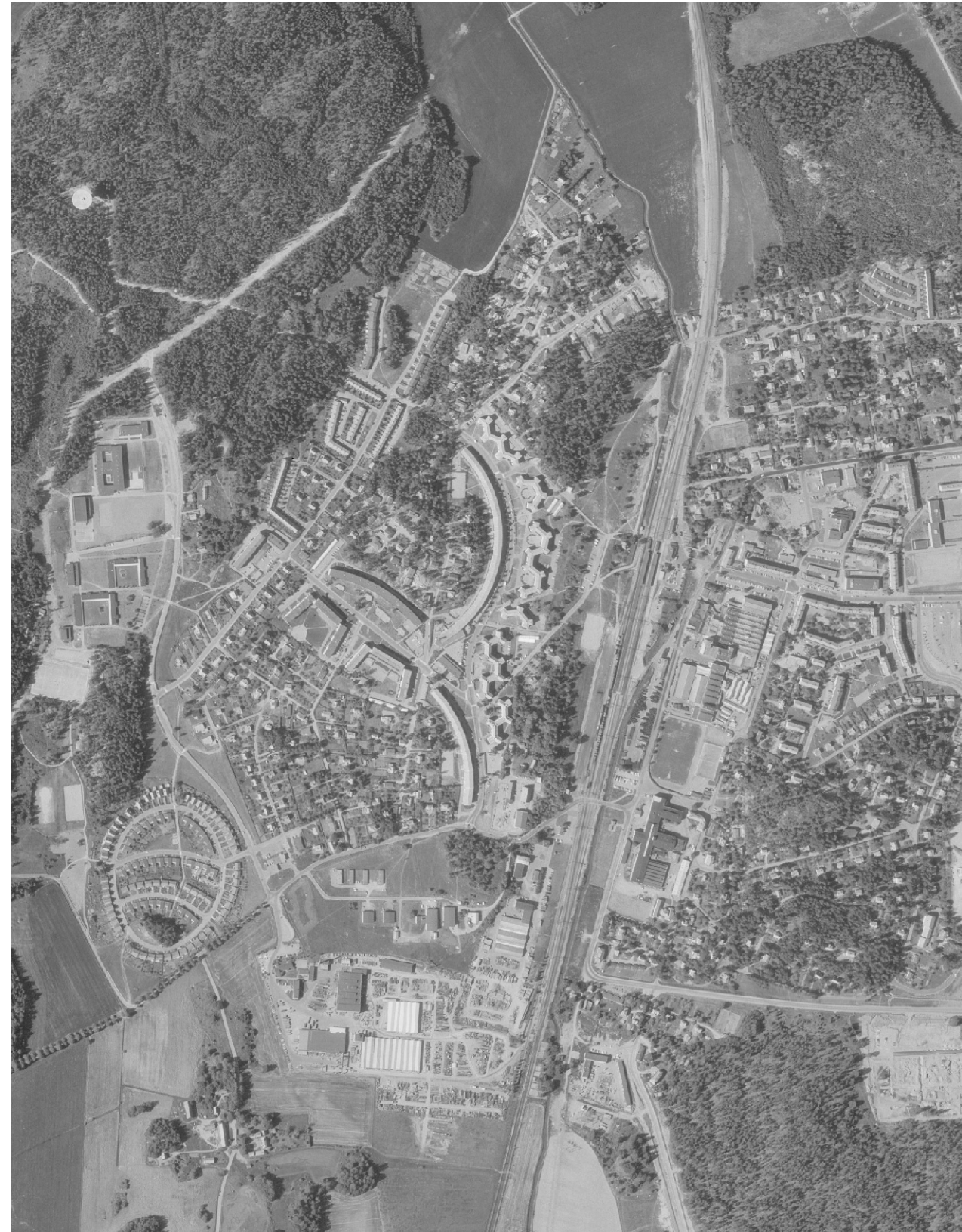

Ekonomisk karta över Sverige
År 1950

LANDSKAPETS ANVÄNDNING HISTORISKT OCH IDAG

Flygfoto 60-tal

Flygfoto 70-tal

LANDSKAPETS ANVÄNDNING HISTORISKT OCH IDAG

På flygfoton från 1960- och 70-tal syns tydligt hur området väster om spårområdet utvecklas i och med utbyggnaden av de karaktäristiska Stjärn- och Båghusen.

Området öster om spårområdet är idag tätare bebyggt än under 60-talet då stationsområdet var mer småskaligt. De tidigare industri- och verksamhetsområdena har idag omformats till att innefatta kringbyggda kvarter och centrumverksamhet.

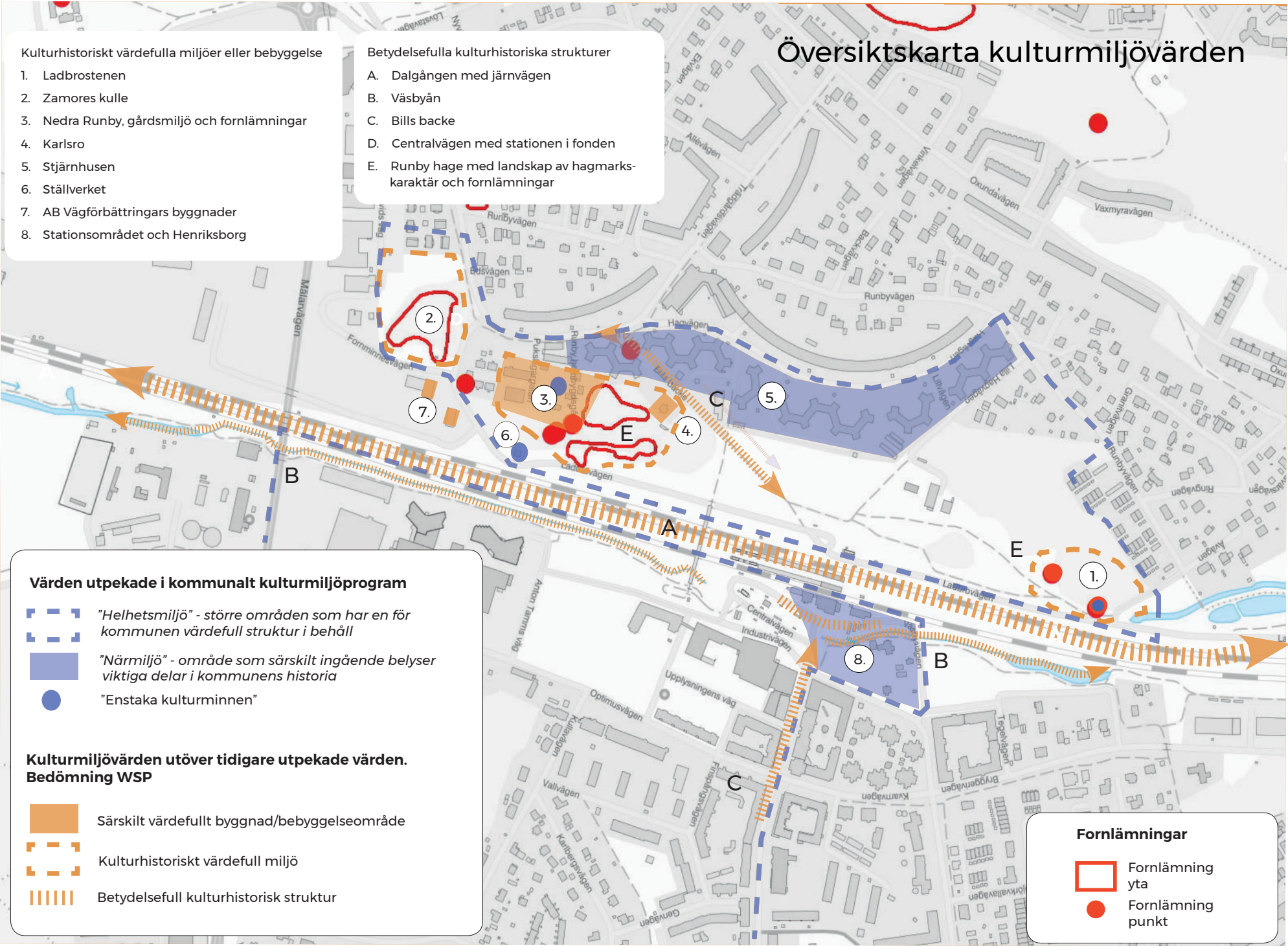
Till skillnad från 1960-och 70-tal syns det i det nutida flygfotot att vegetationen mellan stjärnhusen och parkeringen invid pendeltågsstationen blivit tätare. Övergripande har de öppna gräsytorna väster om spårområdet fram till idag minskat i sin utbredning.

Antalet kopplingspunkter mellan östra och västra sidan spårområdet har förändrats över tid och blivit fler i antalet. I och med tillkomsten av stjärn- och båghusen tillkommer nya rörelsestråk från Runby ner mot stationsområdet. Vägbron i förlängningen av Mälarvägen och gångbron strax söder om stationsområdet byggs båda efter att flygfotot från 70-talet tagits.

Nutida flygfoto

KULTURMILJÖUTREDNING - ETT UTDRAG

Utdrag från Östra Runby med Väsby stationsområde, Kulturmiljöutredning 2019-10-04 (WSP 2019) sid.41.
Kartbilden visar övergripande värden som tidigare pekats ut i kommunalt kulturmiljöprogram samt de kulturmiljövärden som kulturmiljöutredningen bedömt.

KULTURMILJÖUTREDNING - ETT UTDRAG

WSP (2019) har på uppdrag utfört en Kulturmiljöutredning. Syftet har varit att redogöra för områdets kulturmiljövärden och visa på känslighet för förändring. Här presenteras kortfattat och sammanfattningsvis utredningens resultat, för vidare beskrivning se rapporten i sin helhet *Östra Runby med Väsby stationsområde, Kulturmiljöutredning 2019-10-04*.

De kulturmiljövärden som utredningen resulterat i är relaterade till läsbarhet av det förhistoriska landskapet, den agrara kontexten, stationssamhällets och den moderna ortens framväxt. Motstående sida visar en övergripande kartbild för områdets kulturmiljövärden.

Känslighetsanalysen utgår från risken att utpekade värden förstörs eller minskar vid förändring eller tillägg. För vidare beskrivning av känslighetsanalysen se s.61-64 i kulturmiljöutredningen.

Områden utpekade och numrerade i känslighetskartan:

Mycket känsliga:

1. Gravfältet Zamores kulle
2. Nedra Runbys gårdsmiljö norr om Pukslagargatan med omgivande fornlämningar
3. Ladbrosstenen och intilliggande sten med ristning. Hagmarkslandskap i Ladbrosstenens närmaste omgivning.
4. Miljön kring Henriksborg

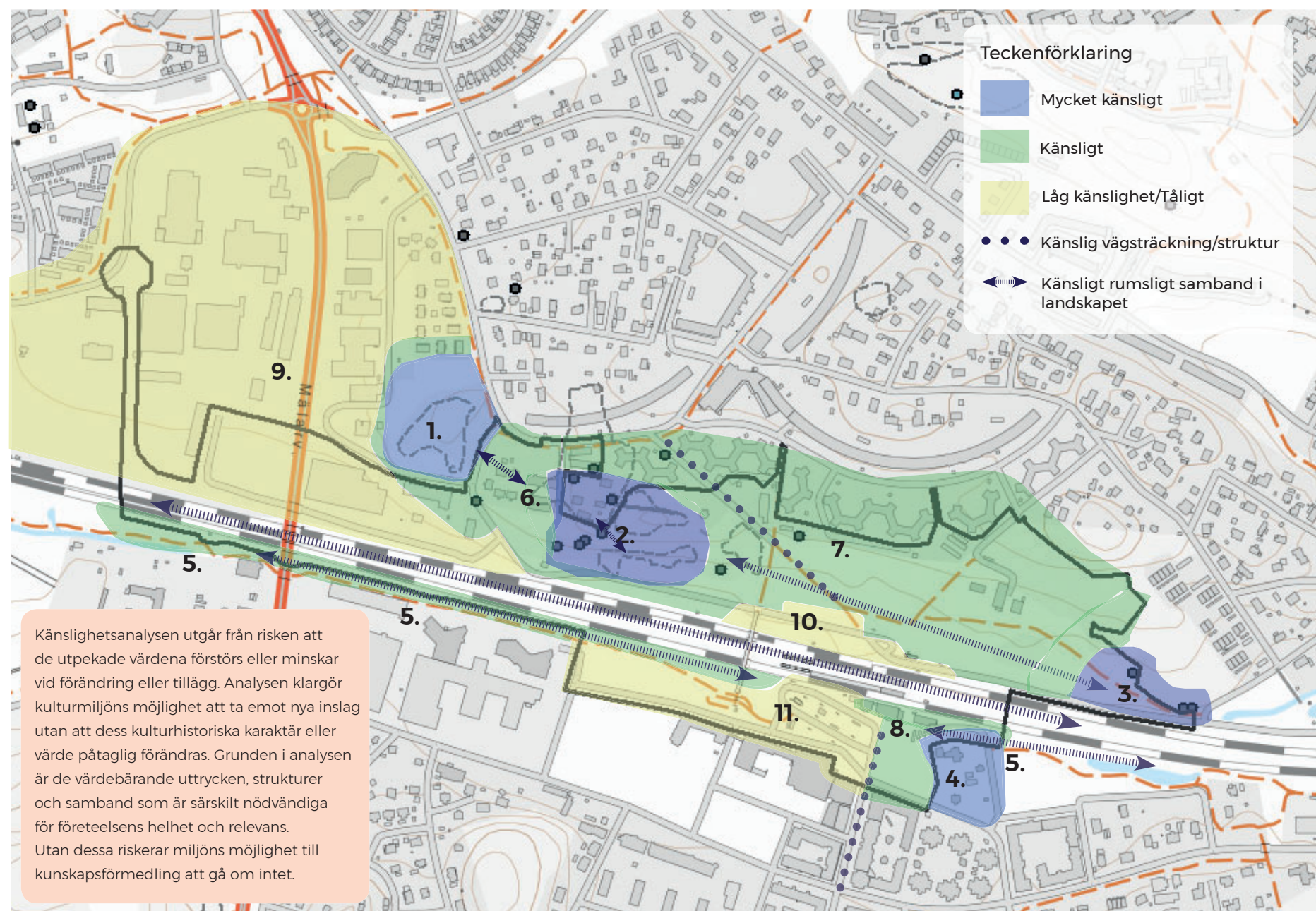
Känsliga:

5. Väsbyåns årum, framför allt i de delar där dess strand upplevs som en naturstrand.
6. Den del av Nedra Runbys gårdsmiljö som ligger söder om Pukslagargatan
7. Runby hage med stjärnhusen och Karlsro
8. Stationsområdet

Låg känslighet/tåliga:

9. Industrielandskapet vid Mälarvägen, Njursta och Runby arbetsområde
10. Parkeringsytor och hårdgjord mark vid stationen
11. Området väster om järnvägen där ån är kulverterad

KÄNSLIGHETSKARTA

62

Utdrag från *Östra Runby med Väsby stationsområde, Kulturmiljöutredning 2019-10-04* (WSP 2019) sid.62.

Kartbilden visar den känslighetsanalys som utredningen resulterat i och beskriver olika områden utifrån risken att utpekade värden förstörs eller minskar vid förändring eller tillägg. Kartbilden visar även vägsträckningar/strukturer samt rumsliga samband i landskapet som värderats som känsliga. För vidare beskrivning av känslighetsanalysen se s.61-64 i Kulturmiljöutredningen.

PLANOMRÅDET

Planområdesgräns,
Granskning Oktober 2021
Östra Runby med Väsby
stationsområde

PLANOMRÅDET

Planområdet ligger centralt i Väsby och rymmer spårområde, pendeltågsstation och anslutande mark öster och väster om spårområdet. Planen innefattar det område som behövs för att utveckla spårtrafiken samt en ny stadsdel med parker, bostäder, verksamheter och centrumfunktioner i stationsnära läge.

Planområdet ligger längs med en dalgång och upp på dess västra kant. Området sträcker sig i dalgången och spårets riktning från Ävägen i norr till Jupitervägen i söder, största delen av området ligger väster om spårområdet.

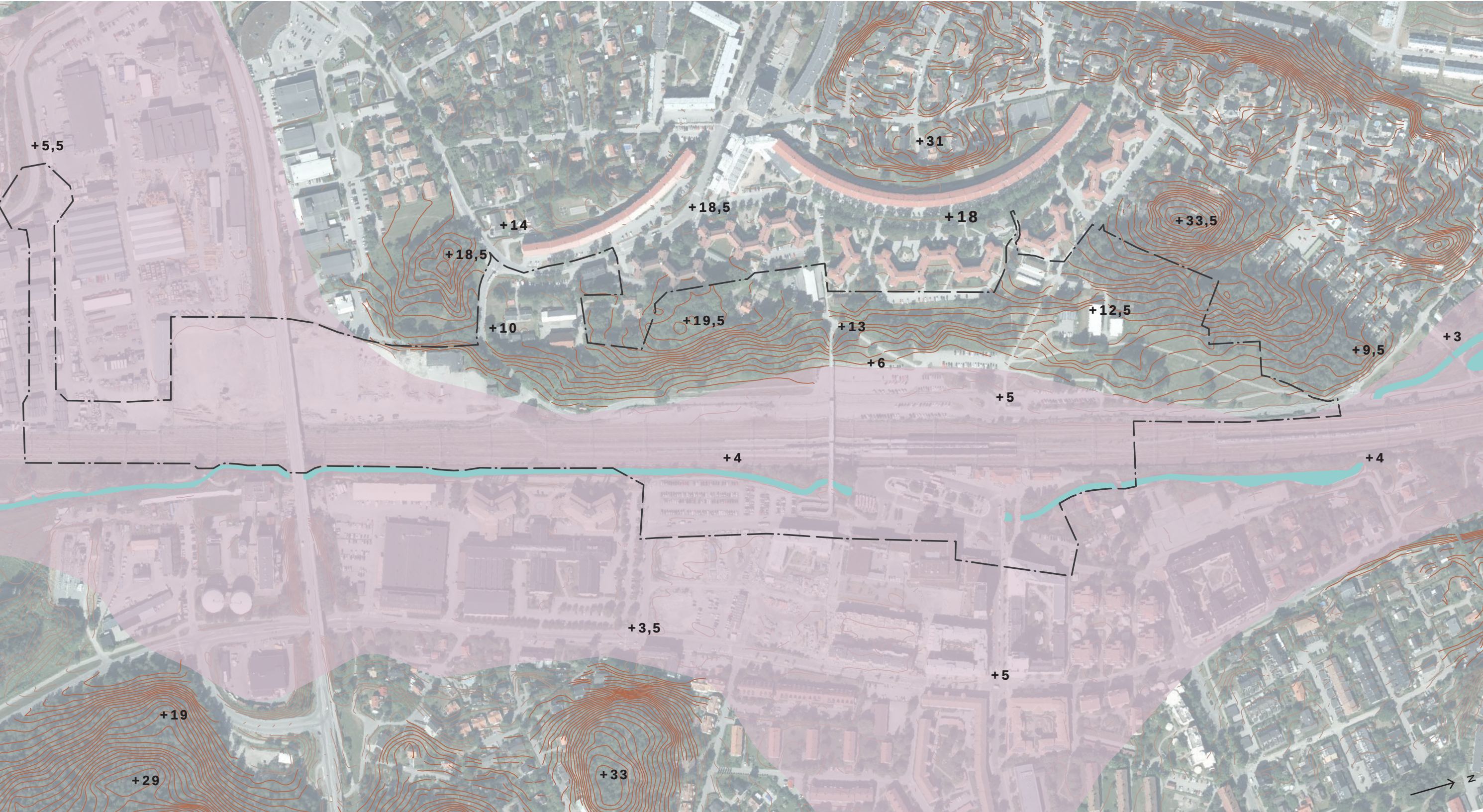
Planområdets västra delar möter i huvudsak befintlig bostadsbebyggelse med flerfamiljshus och skogsbeklädda grönområden i bostadsnära miljö. I direkt anslutning ligger de för området karaktäristiska Stjärnhusen och Zamores kulle med tillhörande gravhögar. Strax norr om Zamores kulle, på andra sidan Ladbrovägen finns ett område med natur- och kulturhistoriska målpunkter. Omgivet av blandad lövskog och fornminnen ligger hembygdsgården och en äldre villa, Villa Karlsro, som fungerar som samlingslokal. Mellan villaområdet i norr och de öppna gräsmarkerna invid Ladbrovägen sträcker sig en skogsbeklädd höjd. Området har en delvis utmanande terräng och utgör plats för bostadsnära lek. I skogsområdets norra del står fornminnet Ladbrostenen.

Planområdets sydvästra del utgörs av befintligt industri och verksamhetsområde.

Öster om spårområdet ligger stationsområdet och omgivande bebyggelsen är av mer centrumlik karaktär med kringbyggda kvarter och verksamhetslokaler. Messingen ligger i direkt anslutning till planområdet och är en tydlig knutpunkt som innefattar bland annat skola, bibliotek, kulturhus och café. Inom planområdet ligger Järnvägsparken som ansluter till de kulturhistoriska byggnaderna i Henriksborg.

Genom planområdet i nord-sydlig riktning rinner Väsbyån. Ån rinner i dalgångens lågpunkt och sträcker sig mellan Oxundasjön i söder och Edssjön i norr.

LANDSKAPSFORM

- Höjdkurvor, 0,5m ekvidistans
- Dalgång, övergripande form
- Väsbyån

- +19,5** Topografiska höjd- och lågpunkter (möh)
- Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

Plan 1:4000/A3

LANDSKAPSFORM

Upplands Väsby ligger inom Mälardalens sprickdalslandskap som sträcker sig i nord-sydlig riktning. Planområdet ligger längs med en dalgång och upp på dess västra kant.

Under yngre järnåldern var delar av dalgången täckt av vatten och utgjorde en viktig farled. I och med landhöjningen har landskapet förändrats och idag kvarstår Väsbyån som rinner längs dalgångens lågparti.

Släntfotens möte med dalgången utgör en markerande gräns i topografin. Omväxlande framskjutande berg och höjdrygar ger dalgången en tydlig men flödande form. Höjdskillnaden mellan de låglänta partierna och de i topografin högre delarna är ca. 30 höjdmeter. Inom planområdet är den lägsta punkten omkring +4 och den högsta +19.

Planområdets östra och södra delar består av låglänta och flacka partier. Här är centrumbebyggelse, spårområde och industriområden lokaliserade. I väster löper en tydlig höjdrygg, ovanpå platån breder sig idag befintlig bostadsbebyggelse ut mellan de skogbeklädda topografiska höjdpunkterna.

Upplands Väsby utgör en del av ett sprickdalslandskap, planområdet utgörs av en dalgång och dess ena sida.

Lokala topografiska höjdpunkter.

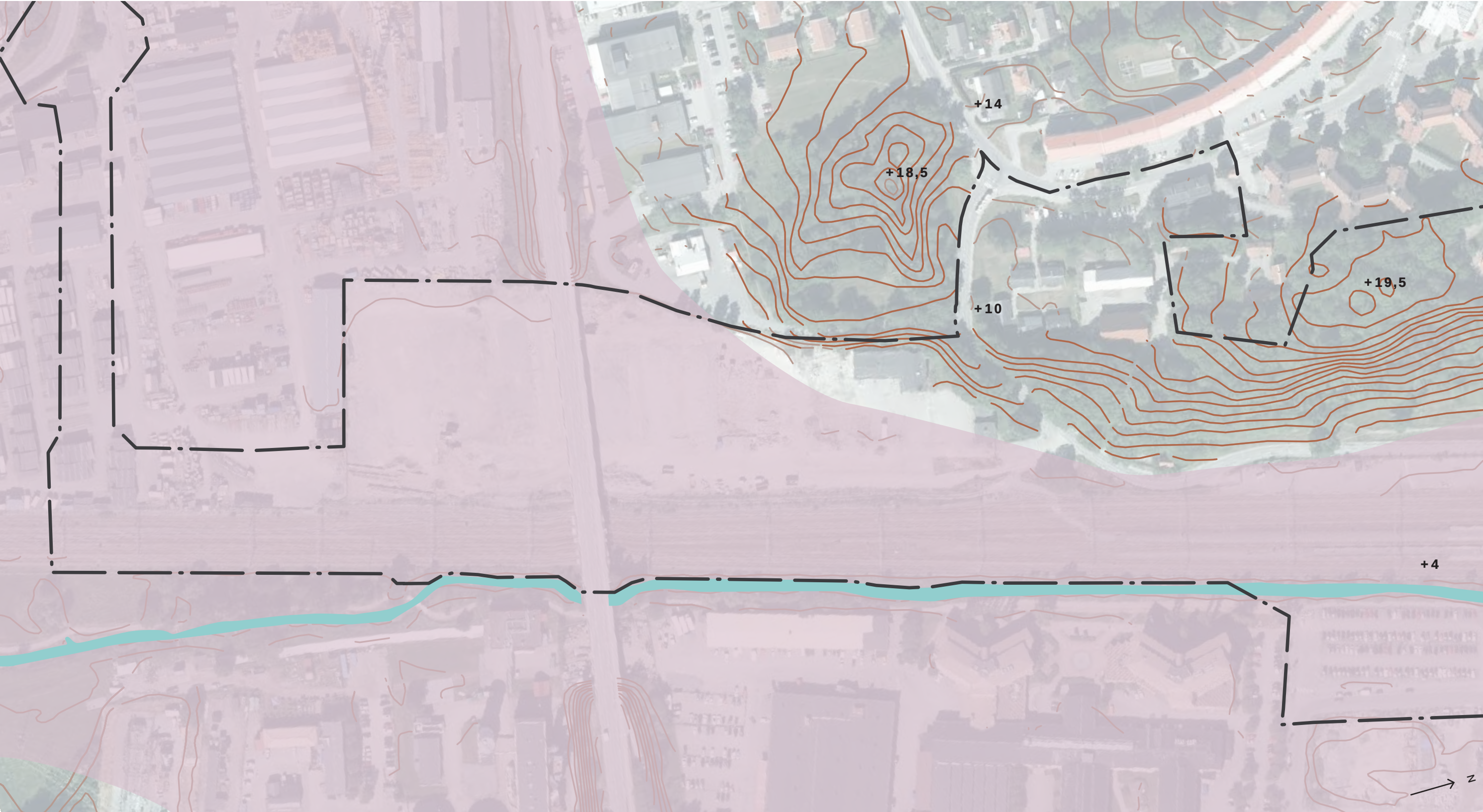

Gränsen mellan det flacka och öppna landskapet i dalgången och bebyggelsen längre upp i topografin utgörs i väster av en tydlig höjdrygg.

Väsbyån går i lågpunkt genom den flacka dalgången som i norr öppnar upp mot omgivande jordbrukslandskap.

LANDSKAPSFORM

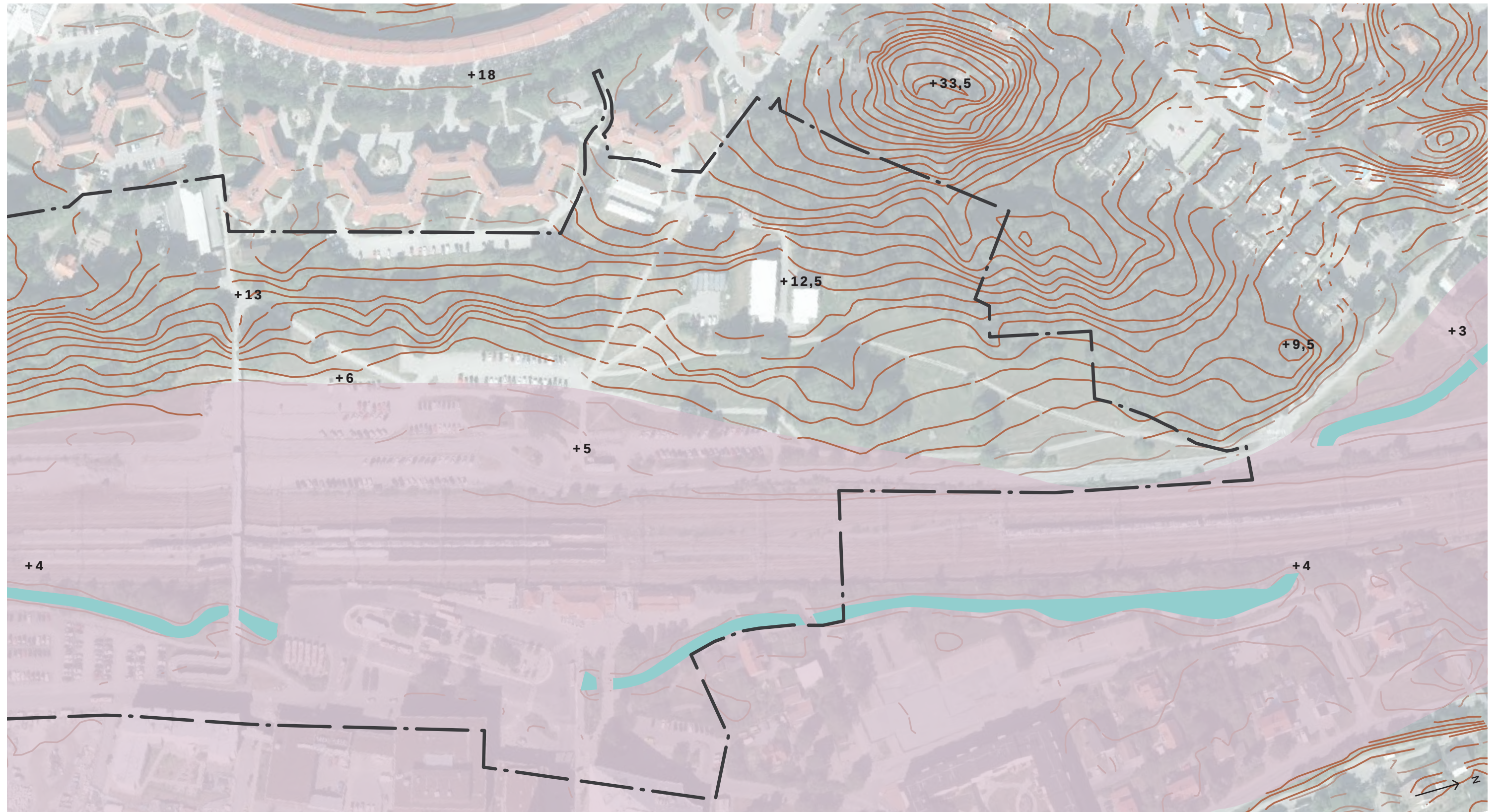

- Höjdkurvor, 0,5m ekvidistans
- Dalgång, övergripande form
- Väsbyån

- +19,5** Topografiska höjd- och lågpunkter (möh)
- Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

Plan 1:2000/A3

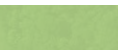
LANDSKAPSFORM

Plan 1:2000/A3

NATURTYPER

	Lövblandad barrskog		Öppna gräsmarker, klippt gräs och partier med högt gräs		Sten och blockrik terräng
	Triviallövskog, inslag av solitära barrträd		Gård och trädgård i kulturmiljö		Väsbyån och omkringliggande lövvegetation eller gräsmarker
	Ädellövskog		Parkmiljö		Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

Plan 1:4000/A3

NATURTYPER

Planområdet består av och ansluter direkt mot olika typer av naturtyper. Övergripande utgörs dalgångens lågpartier av klippt eller högt vuxet gräs och höjdryggen med tillhörande topografiska höjdpunkter av löv- och barrträd. Terrängen i skogsområdena består mer eller mindre av block- och stenrika partier.

Genom dalgången och delvis in genom planområdet rinner Väsbyån. Ån passerar områden med varierad och mer eller mindre naturlig karaktär. Vegetationen i strandlinjen utgörs i huvudsak av lövträd eller öppna gräsmarker. Centralt vid järnvägsstationen är ån kulverterad. Vid järnvägsparken utgör vattnet en del av parkens gestaltning med tillhörande bryggspänger och mer anlagd strandlinje.

Skogspartiet i områdets norra del utgörs i huvudsak av lövblandad barrskog. Terrängen är delvis svårframkomlig med större sten och block. Intill skogsområdet finns ett öppet landskapsrum med klippta gräsytor och mindre åkerholmslika partier lövträd. Vidare norrut, utanför planområdet, öppnar sig jordbrukslandskapet vidare ut mot Oxundasjön.

I den skogsbeklädda slänten mellan stjärnhusen och pareringen invid pendeltågsstationen dominerar löv- och framför allt ädellöv. Vidare söderut koncentreras ädellöv invid hembygdsgården men även vid Zamores kullens sydsluttning. I dessa två områden dominerar löv men med inslag av äldre barrträd. Mängd undervegetation och buskskikt varierar i de lövdominerade områdena. I slänten invid pendeltågsstationen finns ett rikare inslag av busk- och slyvegetation än på Zamores kulle där buskskikt saknas. Invid hembygdsgården och Villa Karlsro finns mindre partier med uppvuxna buskar.

Miljöerna i direkt anslutning till hembygdsgården, Villa Karlsro och i Järnvägsparken har liknande skötselgrad och är av samma anlagda naturtyp. På dessa platser finns mer trädgård- och parklik vegetation även då karaktären platserna emellan skiljer sig åt.

Stora delar av de skogsbeklädda områdena utgörs av sten- och blockrik terräng.

De karaktäristiska gravhögarna vid Zamores kulle är gelst bevuxna med löv- men även barrträd.

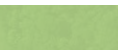
De öppna ytorna norr i området utgörs av klippt gräs med utspärade åkerholmslika partier.

Löv- och ädellövs-kog i backen från spårområdet upp mot hembygdsgården.

NATURTYPER

	Lövblandad barrskog		Öppna gräsmarker, klippt gräs och partier med högt gräs		Sten och blockrik terräng
	Triviallövskog, inslag av solitära barrträd		Gård och trädgård i kulturmiljö		Väsbyån och omkringliggande lövvegetation eller gräsmarker
	Ädellövskog		Parkmiljö		Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

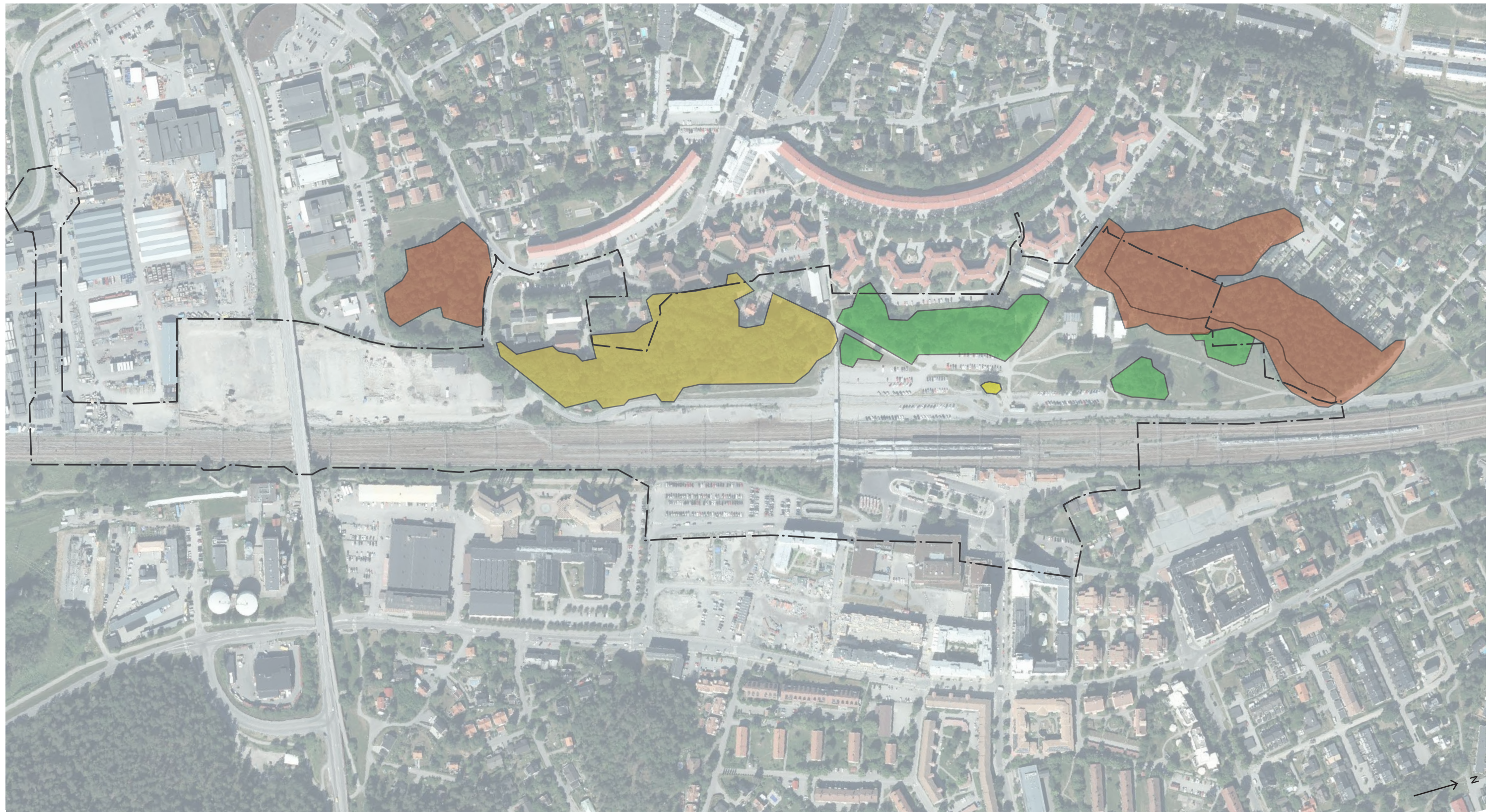
Plan 1:2000/A3

NATURTYPER

Plan 1:2000/A3

NATURVÄRDE SINVENTERING - ETT UTDRAK

Naturvärdesklasser

- Högt naturvärde – värdeklass 2
- Påtagligt naturvärde – värdeklass 3
- Visst naturvärde – värdeklass 4

Överlagring ortofoto och områdesindelning intolkad från Naturvärdesinventering utförd av Ekologigruppen 2015-02-21.
Naturvärdesinventering vid Väsby entré, Upplands Väsby kommun.

Plan 1:4000/A3

NATURVÄRDESINVENTERING - ETT UTDRAG

Ekologigruppen har på uppdrag genomfört en naturvärdesinventering (2015).

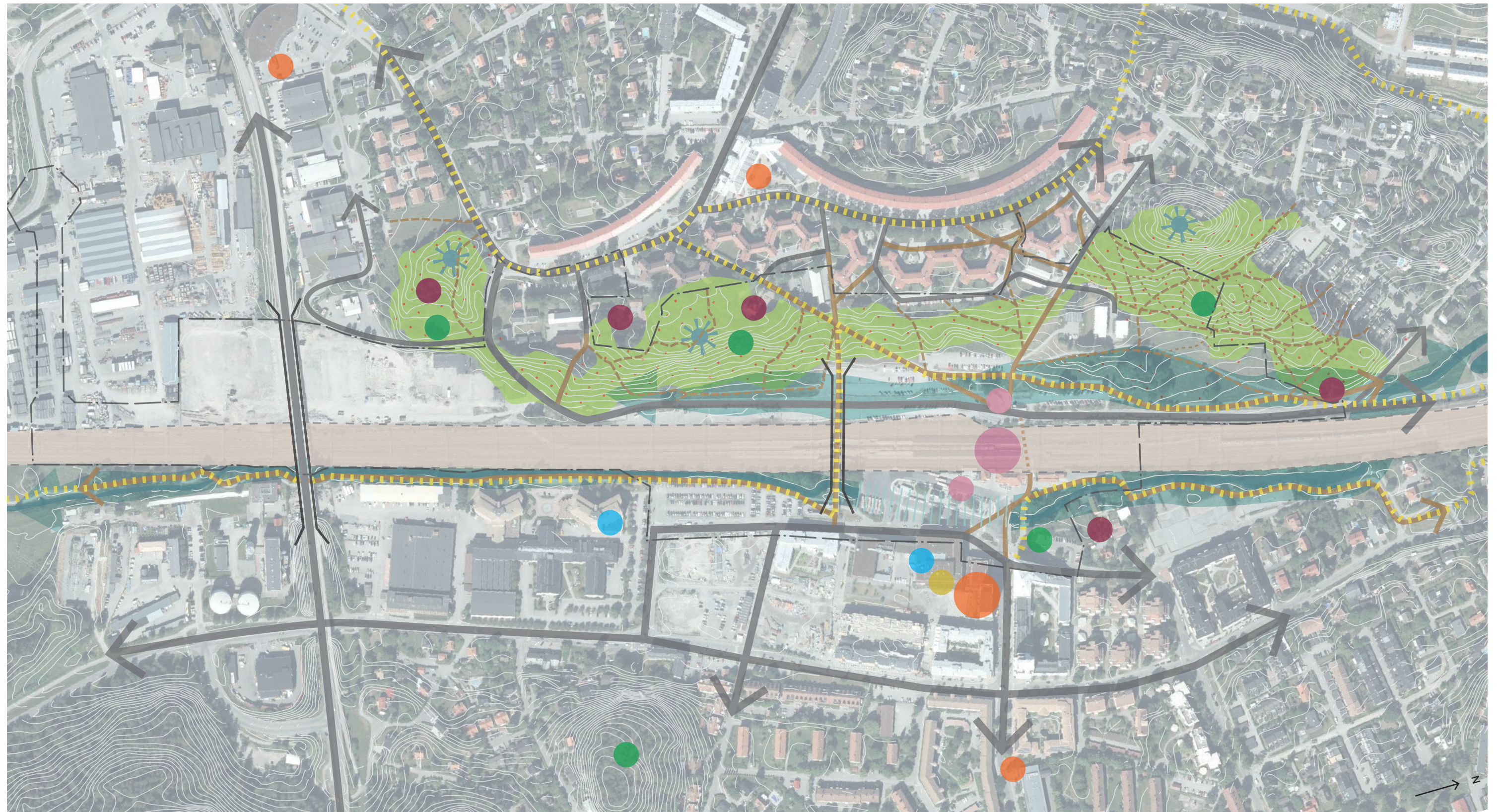
Inventeringen beskriver och väderar naturområden av betydelse för biologisk mångfald. Kartbilden på motstående sida visar de klassade objekten som inventeringen beskriver.

Inom inventeringsområdet har inga naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 1 påträffats. Däremot objekt med naturvärdesklass 2, 3 och 4. De tre objekten med högt naturvärde, naturvärdesklass 2, utgörs sammanfattningsvis av äldre tallskog med varierad karaktär.

Inom området har nio naturvårdsarter påträffats, tre av är klassade som *Rödlistade arter* och resterande som *Signalarter/indikatorarter*. En majoritet av de funna arterna är knutna till ädellövträd och tallskog med gammal tall.

De arter som klassats som *Rödlistade arter* är påfunna i de områden som sammanfattningsvis klassats som naturvärdesklass 2.

STRÅK OCH MÅLPUNKTER

- Stigar, delvis i kuperad terräng
- Enskild gågata, gång- och cykelvägar
- Gata. Bil, gång och cykel
- Passage under spårområde, access till plattform

- Upplevelsestråket
- Område med sten och blockrik terräng
- Skogsområde
- Spårområde

- ← Stråk längs Väsbyån och dalgångens lågparti
- Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

- Målpunkter:
- Centrumplats/handel
 - Kollektivtrafik
 - Skola
 - Upplevelse/samlingsplats kulturhistoriskt värde
 - Naturområden / park
 - Bibliotek
 - Topografisk höjdpunkt

Plan 1:4000/A3

STRÅK OCH MÅLPUNKTER

Spårområdets lokalisering och det övergripande sprickdalslandskapetets form och riktning påverkar rörelsen genom och i landskapet. De stråk som löper i nord-sydlig riktning är i regel flackare i sin lutning än de stråk som kopplar samman i öst-västlig riktning där topografin upp och ner från dalgången är mer varierad.

En sammanstrålning av stråk uppstår i de lägen där en kan röra sig över spårområdet. Inom planområdet finns två broar och en gångpassage som går under spårområdet.

I de skogsbeklädda områdena finns ett flertal stigar av varierad karaktär.

I det norra skogsområdet finns ett rikt nätverk av mindre stigar i den kuperade terrängen. I nordväst kopplar stigarna vidare mot intilliggande villaområde. Skogspartiets mer vältrampade stråk går i nord-sydlig riktning och är delvis möblerat med parkbänkar vid utblickar mot de öppna gräsmarkerna och spårområdet i öst. Stigarna i områdets södra delar är färre i sitt antal men mer väldefinierade.

Invid Väsbyån löper ett rörelsestråk av varierad karaktär. Stundvis som smalare och mindre gångvägar eller som i Järnvägsparken tydligt urbant utformad. Utöver rörelsen längs ån finns ett liknande övergripande rörelsestråk längs spårområdets västra sida, vidare söder ut mot Zamores kulle och norrut mot rekreationsområdet vid barockparken.

Inom planområdet finns flera målpunkter som berör upplevelsen av kulturhistoria och naturmiljön. Av de platser som utgör en kulturhistorisk målpunkt fungerar Villa Karlsro och Hembygdsgården även som plats för samling och evenemang. De skogsbeklädda områdena ger utrymme för lek i natur och rekreation i bostadsnära men också centralt belägna miljöer. Från de topografiska höjderna vid Zamores kulle, vid hembygdsgården och i det norra skogspartier finns utblickar över omgivande landskap.

Centrumområdet och pendeltågsstationen utgör plats för flera viktiga målpunkter så som handel, skola, bibliotek och kollektivtrafik. Mer lokala målpunkter för exempelvis handel finns öster om området invid stjärn- och båghusen.

Rörelsestråk längs gång- och cykelbana går från stjärnhusen och ner mot centrum- och stationsområdet.

Hembygdsgården utgör såväl en kulturhistorisk målpunkt som målpunkt för olika event och högtidsfirande.

Lokal centrumversamhet i Runby med bland annat mataffär, vårdcentral och pizzeria utgör en lokal målpunkt.

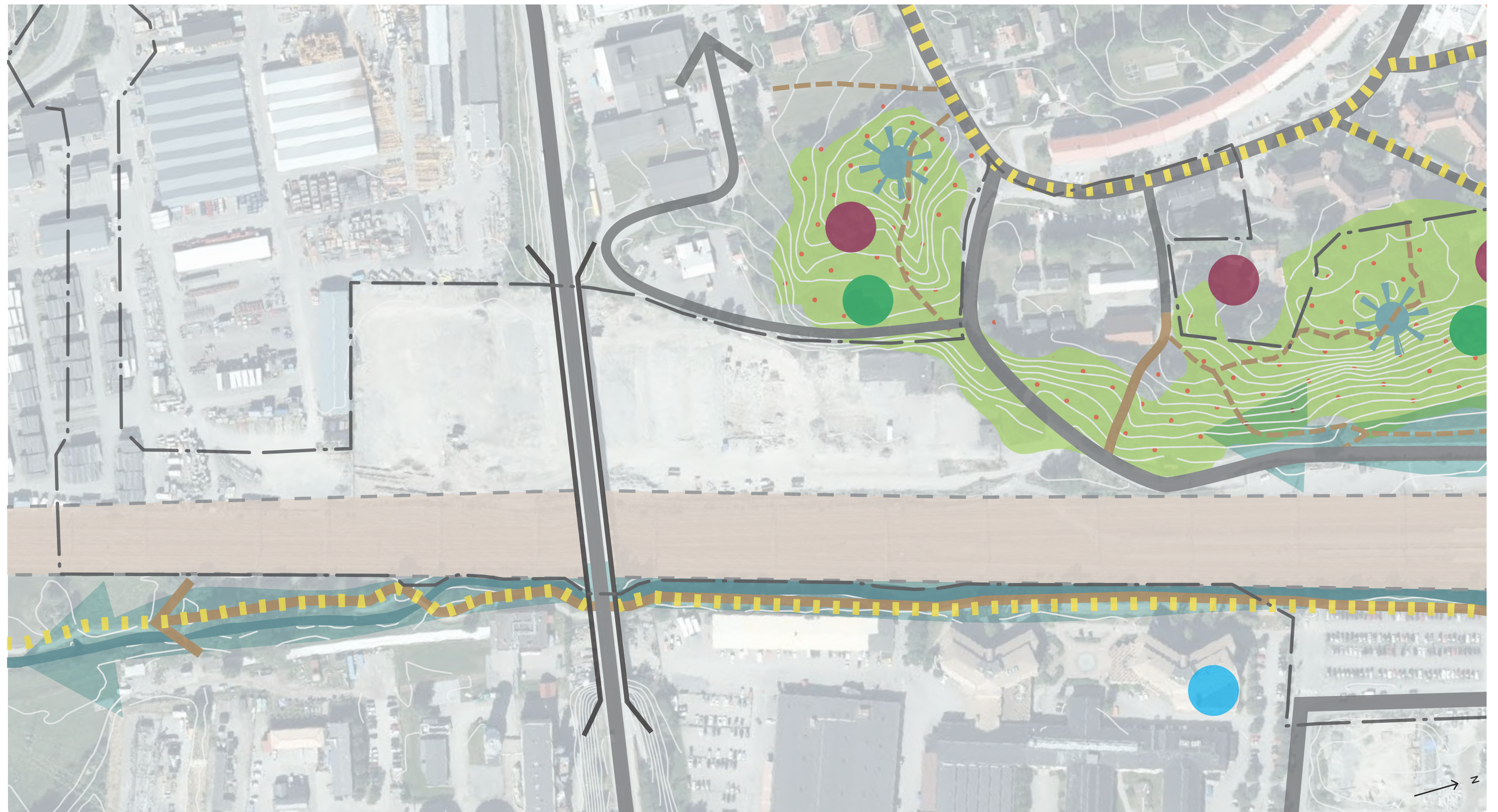

Gång- och cykelbron över järnvägen förbinder planområdets västra delar med centrumområdet i öster.

Pendeltågstationen ligger i anslutning till andra centrumverksamheter och utgör en viktig målpunkt för Upplands Väsby i stort.

STRÅK OCH MÅLPUNKTER

Plan 1:2000/A3

- Stigar, delvis i kuperad terräng
- Enskild gågata, gång- och cykelvägar
- Gata. Bil, gång och cykel
- ■ ■ ■ ■ Passage under spårområde, access till plattform

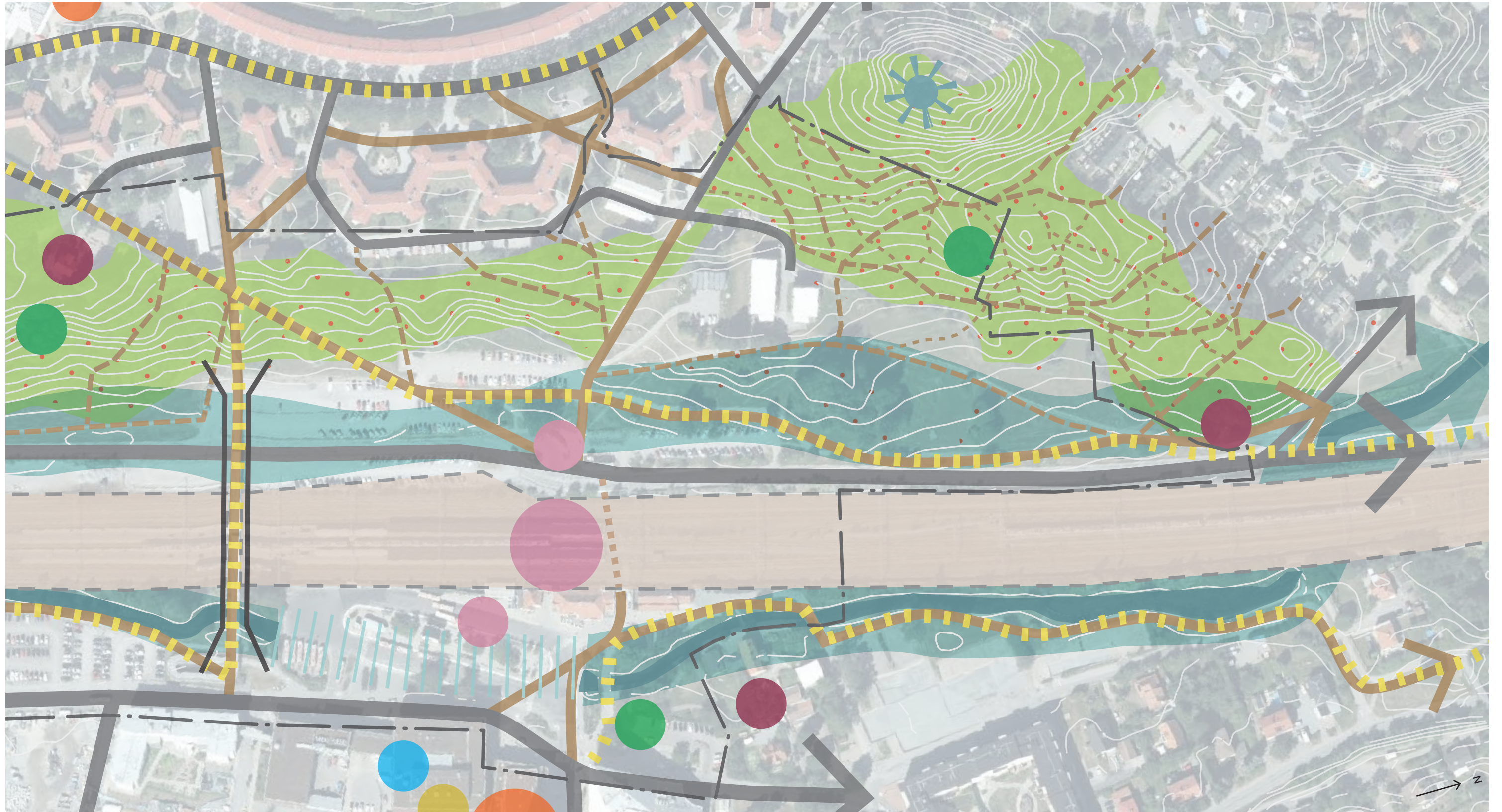
- Upplösestråket
- Område med sten och blockrik terräng
- Skogsområde
- Spårområde

 Stråk längs Väsbyån och
dalgångens lågparti

— . ——— Planområdesgräns,
Granskning Oktober 2021
*Östra Runby med Väsby
stationsområde*

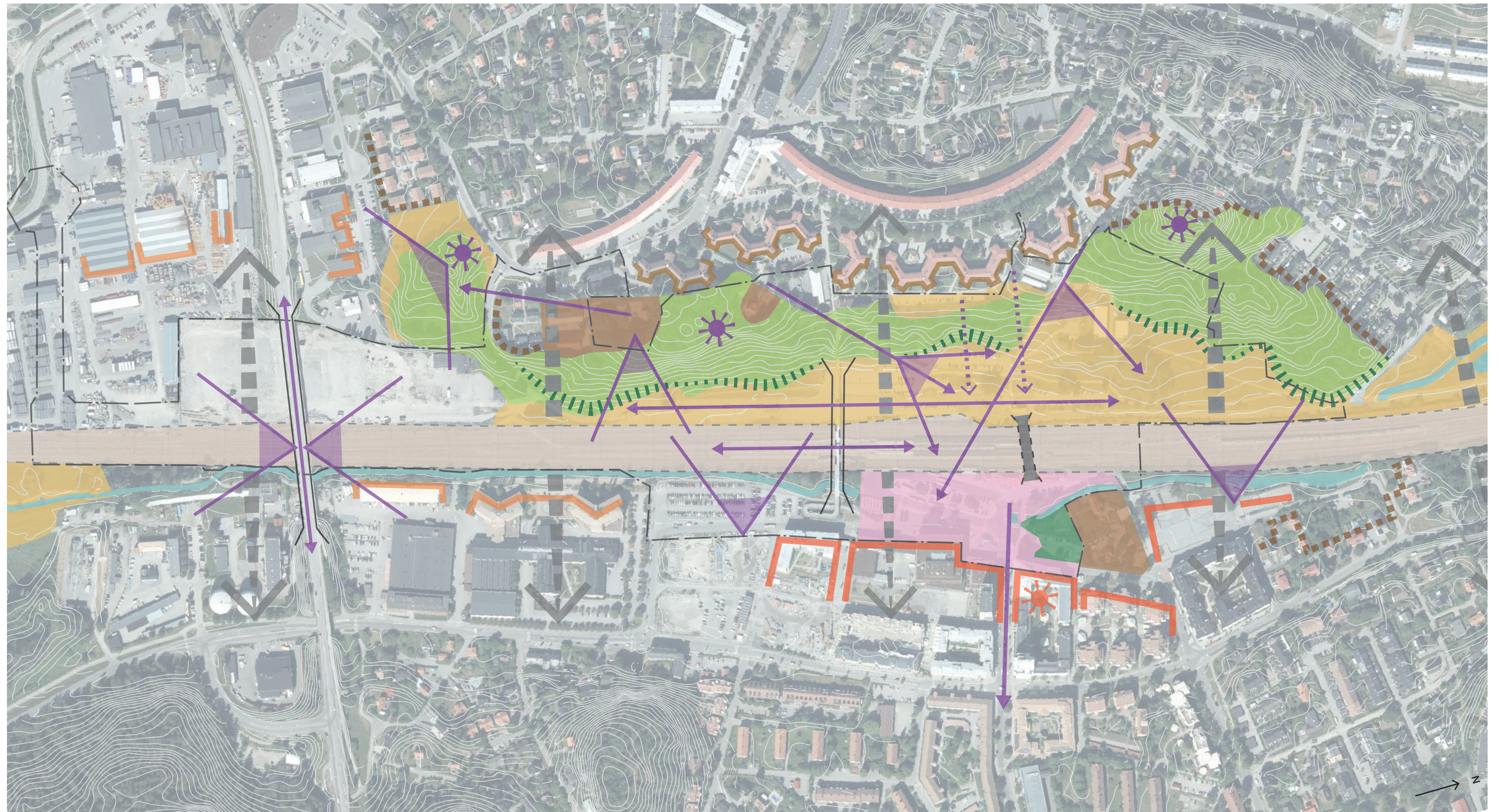
- Målpunkter:
- Centrumplats/handel
 - Kollektivtrafik
 - Skola
 - Upplevelse/samlingsplats
kulturhistoriskt värde
 - Naturområden / park
 - Bibliotek
 - Topografisk höjdpunkt

STRÅK OCH MÅLPUNKTER

Plan 1:2000/A3

RUMSLIGA UPPLEVELSER

	Öppet, vidsträckt landskapsrum		Anlagd parkmiljö		Bro över spårområde, delvis öppet rum		Topografisk höjdpunkt med vyer	Fronter av olika karaktär avgränsar landskapets rum: Brynkant, tydlig gräns mellan öppet och slutet Småhus/villor, uppbruten och småskalig Stjärnhusen, flikig och för området karaktäristisk fond	Plan 1:4000/A3
	Delvis mer slutna skogs-beklädda landskapsrum		Vy		Passage under spårområde, slutet rum		Landmärke		
	Gårdsmiljöer		Siktlinje / Bruten siktlinje		Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde				
	Urbant rum		Spårområde, barriär och audiell spridning tågtrafik						

RUMSLIGA UPPLEVELSER

Dalgången och dess kanter form, de olika naturtyperna, befintlig bebyggelse och markanvändnings utbredning så väl som karaktär formar rum som är mer eller mindre öppna, slutna, stor och småskaliga. I dalgångens riktning och i dess låglänta delar finns ett större öppet och vidsträckt rum. Längre väster ut upp i topografin finns mer slutna och intima skogsområden. Brynkanten och släntfoten mellan dalgången och höjderna utgör en tydlig gräns däremellan.

Siktlinjer med tydlig orienterbarhet finns längs med rörelsestråken från bostadsbebyggelsen ner mot spårområdet. Där landskapet öppnar upp sig finns mer vida vyer och långsträckta siktlinjer i spårets riktning. Siktlinjer längs dalgången finns även från de två broar som går över spårområdet. Från planområdets östra sida finns vyer mot de skogbeklädda höjderna.

Skogspartierna är av varierad rumslig karaktär, men gemensamt är dess placering längre upp i topografin och inslaget av sten och block. Det norra området har ett större inslag av barrträd, blockstenarna är partivis många och stora vilket gör terrängen mer svårframkomlig. Här finns gott om stigar av varierad bredd och spännande platser för lek. Sikten inom skogen är bitvis kort då vegetationen delvis är tät och flerskiktad. Zamores kulle är glesare bevuxen med löv- och delvis barrträd. Undervegetationen utgörs av gräs, landskapsrummet upplevs som luftig och från höjderna finns vyer över spårområdet och intilliggande verksamheter. Invid hembygdsgården och Villa Karlsro är skogen delvis genomsiktig. Partier av lägre buskvegetation ger rumslig variation i den annars relativt lättframkomliga om än kuperade terrängen.

Upplevelsen av landskapsrummen påverkas av omkringliggande miljöer. Fronten från industri- och villaområdena är av olika i karaktär men är båda mer finmaskiga och ibland även mer småskalig än centrumbebyggelsens kvarterslika siluett. De tidstypiska stjärnhusen ligger på höjden bakom uppvuxen lövskogs och skapar med sin flikighet en tydlig och för området karaktäristisk fond.

Spårområdet utgör en barriär men förstärker även rumsligt uppfattningen av den långsträckta dalgången. Spårområdet och tågtrafiken gör sig påmind även där den inte syns men hörs. I analysen har ingen kartering gjorts av det audiella avtrycket. Pilarna i kartbilden syftar illustrera upplevelsen i stora drag.

Järnvägsparken och området vid pendeltågsstationen är ett tydligt urbant rum. Parken ger utrymme för mer intima rumsliga upplevelser medan torg- och stationsområdet är mer storskaligt i sin karaktär.

Järnvägsparken utgör en grön och lummig del av det urbana stadsrum som ligger i direkt anslutning till pendeltågsstationen.

Brynkanten och den topografiska förändringen mellan de mer tätare skogsrummen och de öppna gräsytorerna utgör en tydlig rumslig avgränsning.

Siluetten av omkringliggande småhusområde tydliggör gränsen för skogsområdets avslut.

Längs gång- och cykelbanan från Stjärnhusen och Hagvägen finns en tydlig siktlinje ner mot pendeltågsstationen. Genom trädkronorna skymtar den karaktäristiska byggnaden och landmärket Pyramiden.

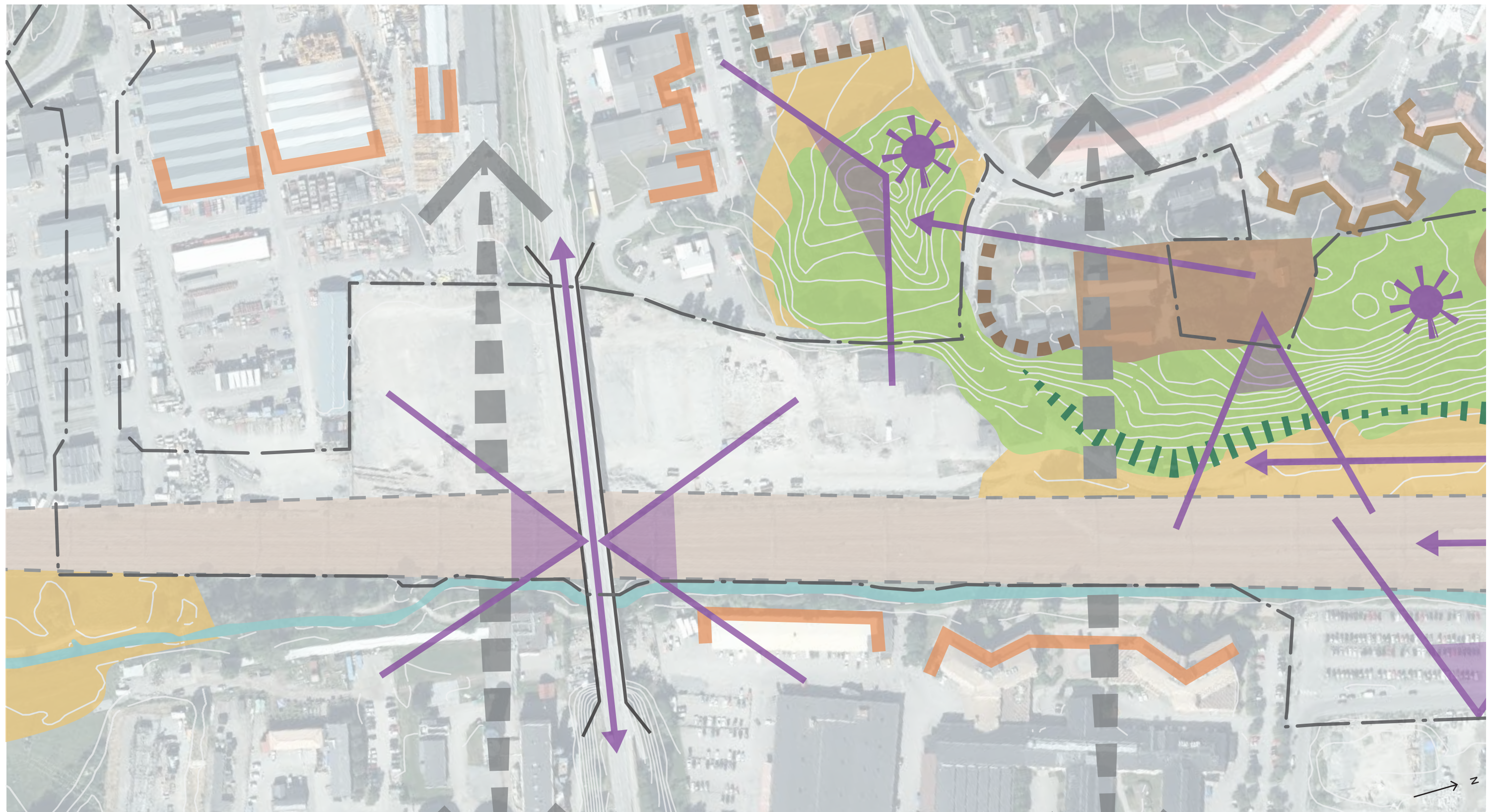

Tydligt urbant och mer storskalig bebyggelsefront öster om järnvägen vid stationsområdet.

Ett öppet och vidsträckt landskapsrum sträcker sig genom dalgången, längs Väsbyån och spårområdet.

RUMSLIGA UPPLEVELSER

Öppet, vidsträckt landskapsrum

Delvis mer slutna skogs-beklädda landskapsrum

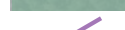
Gårdsmiljöer

Urbant rum

Anlagd parkmiljö

Vy

Siktlinje / Bruten siktlinje

Spårområde, barriär och audiell spridning tågtrafik

Bro över spårområde, delvis öppet rum

Passage under spårområde, slutet rum

Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

Topografisk höjdpunkt med vyer

Landmärke

Brynkant, tydlig gräns mellan öppet och slutet

Småhus/villor, uppbruten och småskalig

Stjärnhusen, flikig och för området karaktäristisk fond

Industri- och verksamhets-område, uppbruten och delvis storskalig

Centrumbebyggelse, urban och storskalig stadssiluett

Plan 1:2000/A3

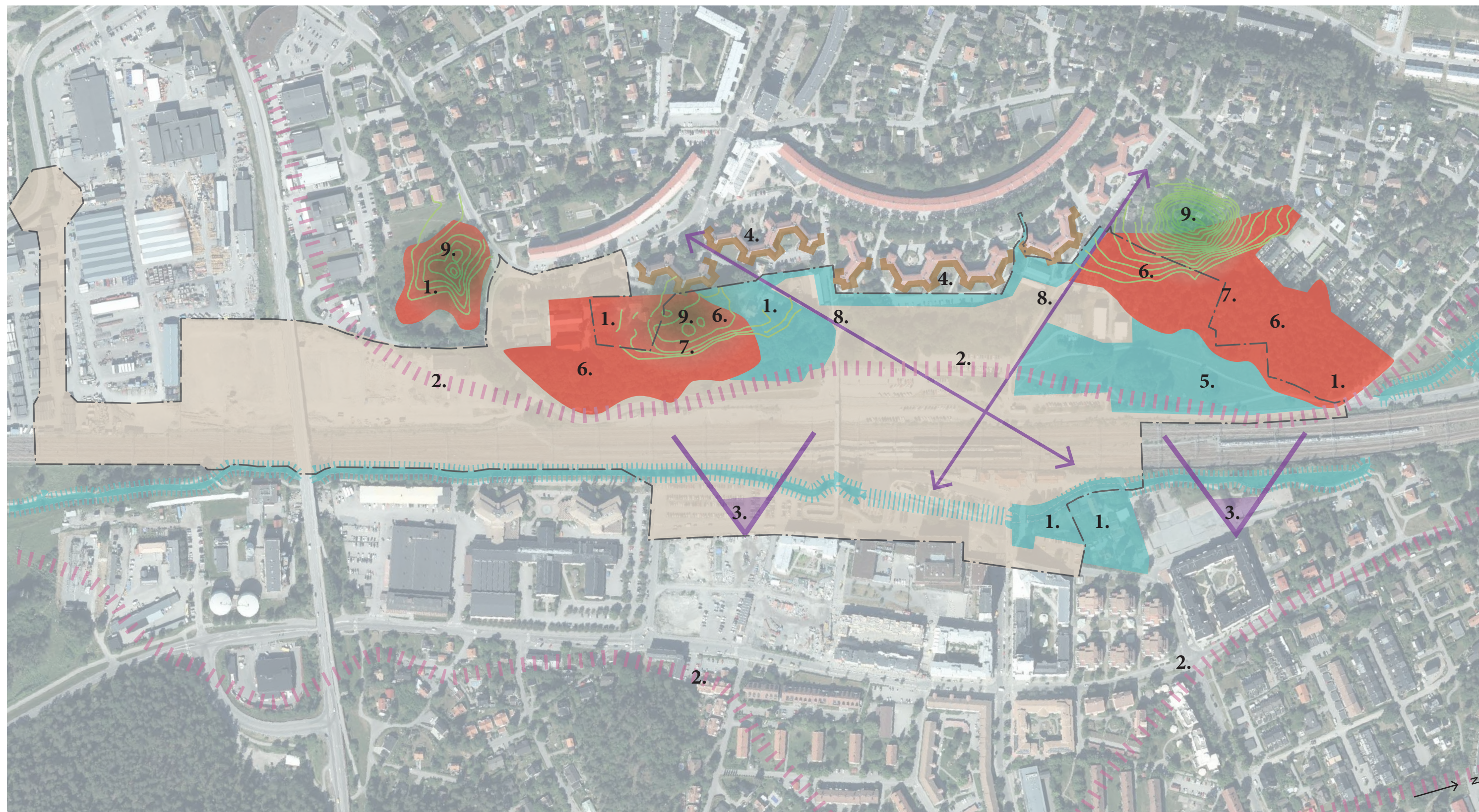
Fronter av olika karaktär avgränsar landskapets rum:

RUMSLIGA UPPLEVELSER

Plan 1:2000/A3

SAMMANVÄGD ANALYS - LANDSKAPSVÄRDEN

- Områden med höga landskapsvärden
- Områden med landskapsvärden
- Tälga områden

- Siktlinjer
- Vyer
- Landskapsform

- Karaktäristisk bebyggelsefront
- Topografiska höjdpunkter
- Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

- Fornlämning, yta och punkt
- Övrig kulturhistorisk lämning, yta och punkt
- Möjlig fornlämning, yta

Plan 1:4000/A3

SAMMANVÄGD ANALYS - LANDSKAPSVÄRDEN

Den samlade analysen visar en indelning utifrån olika landskapsvärden med syftet att beskriva platser som är mer eller mindre tåliga för förändring. Bedömningen har gjorts utifrån en överlagring av de aspekter som presenterats tidigare i dokumentet.

Kartbilden syftar utgöra ett översiktligt underlag och gränserna områdena emellan ska ej tolkas rakt av.

Områden med höga landskapsvärden:

Naturtyp och upplevelse av landskapet är mycket typiska för området, värden kan vara svåra att behålla vid större förändring.

De områden som markerats ut med höga landskapsvärden är de tre topografiska höjdpunkterna med omland, två av dessa ligger inom planområdet och den tredje - Zamores kulle - strax utanför. Zamores kulle och det norra skogspartiet är båda utpekade som Naturvärdesklass 2 i Naturvärdesinventeringen. Området runt hembygdsgården är i NVI:n klassad som naturvärdesklass 3 men innehar istället höga kulturmiljövärden. Miljöerna runt hembygdsgården och de fornlämningar som finns inom området har höga landskapsvärden.

Områden med landskapsvärden:

Naturtyp och upplevelse av landskapet är typiska för området, värden kan behållas vid förändring. Kultuhistoriska miljöer vid Villa karlsro och Järnvägsparken, öppet parkrum mot jordbrukslandskapet och skogsområdet, Väsbyån och dess strandkant, zon mot Stjärnhusen.

Tåliga områden:

Naturtyp och upplevelse ej karaktäristisk eller avgörande för landskapets helhetsupplevelse.

Spårområdet, parkeringsytor och delvis slänten upp mot Stjärnhusen. Även industri- och verksamhetsområdena bedöms i stort vara tåliga för förändring.

Utöver områdesbedömningen visas även för området karaktäristiska vyer och siktlinjer att ta hänsyn till samt aspekter som rör läsbarheten den övergripande landskapsformen.

1. Kulturmiljö med upplevelsevärden
2. Dalgång som landskapsform
3. Yter mot skog och topografiska höjder
4. Karaktäristisk bebyggelsefront,
5. Öppet landskapsrum
6. Intima skogsmiljöer
7. Block och stenrik mark
8. Siktlinje med tydlig övergripande orienterbarhet
9. Topografiska höjdpunkter, som individer men även i relation till varandra

Tydliga kultuurhistoriska upplevelsevärden och naturvärden på Zamores kulle. Kullen utgör en del av ett samband skogsbeklädda topografiska höjder som tillsammans skapar landskapsvärden.

Industri och uppställningsplatser invid spårområdet är platser som är tåliga för förändring

De för området karaktäristiska stjärnhusen, hänsyn behöver visas för att bibehålla landskapsmässiga värden.

Hembygdsgården och omkringliggande miljöer med fornlämningar bedöms som ett område med höga landskapsvärden.

SAMMANVÄGD ANALYS - LANDSKAPSVÄRDEN

- Områden med höga landskapsvärden
- Områden med landskapsvärden
- Täliga områden

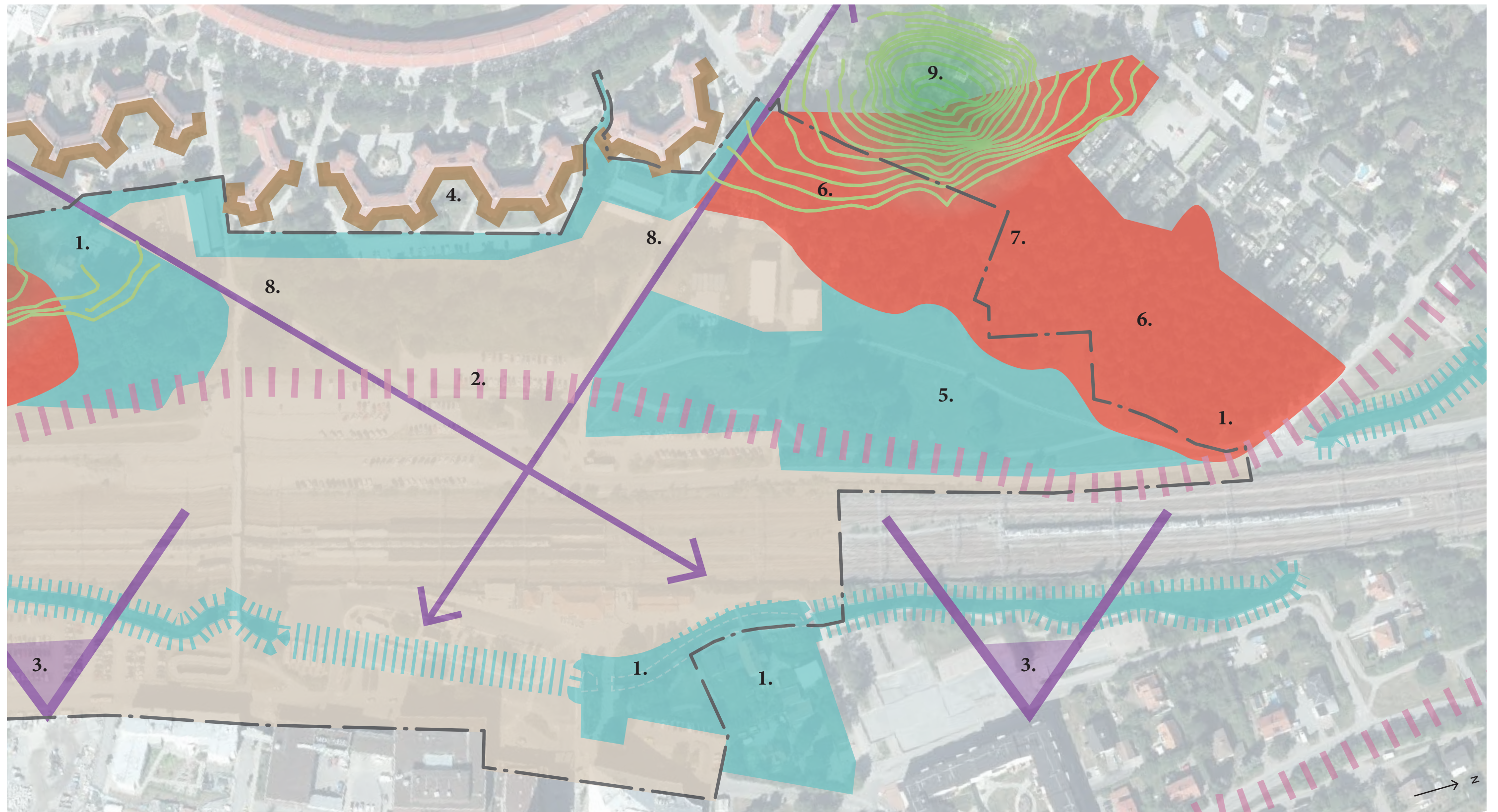
- Siktlinjer
- Vyer
- Landskapsform

- Karaktäristisk bebyggelsefront
- Topografiska höjdpunkter
- Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

- Fornlämning, yta och punkt
- Övrig kulturhistorisk lämning, yta och punkt
- Möjlig fornlämning, yta

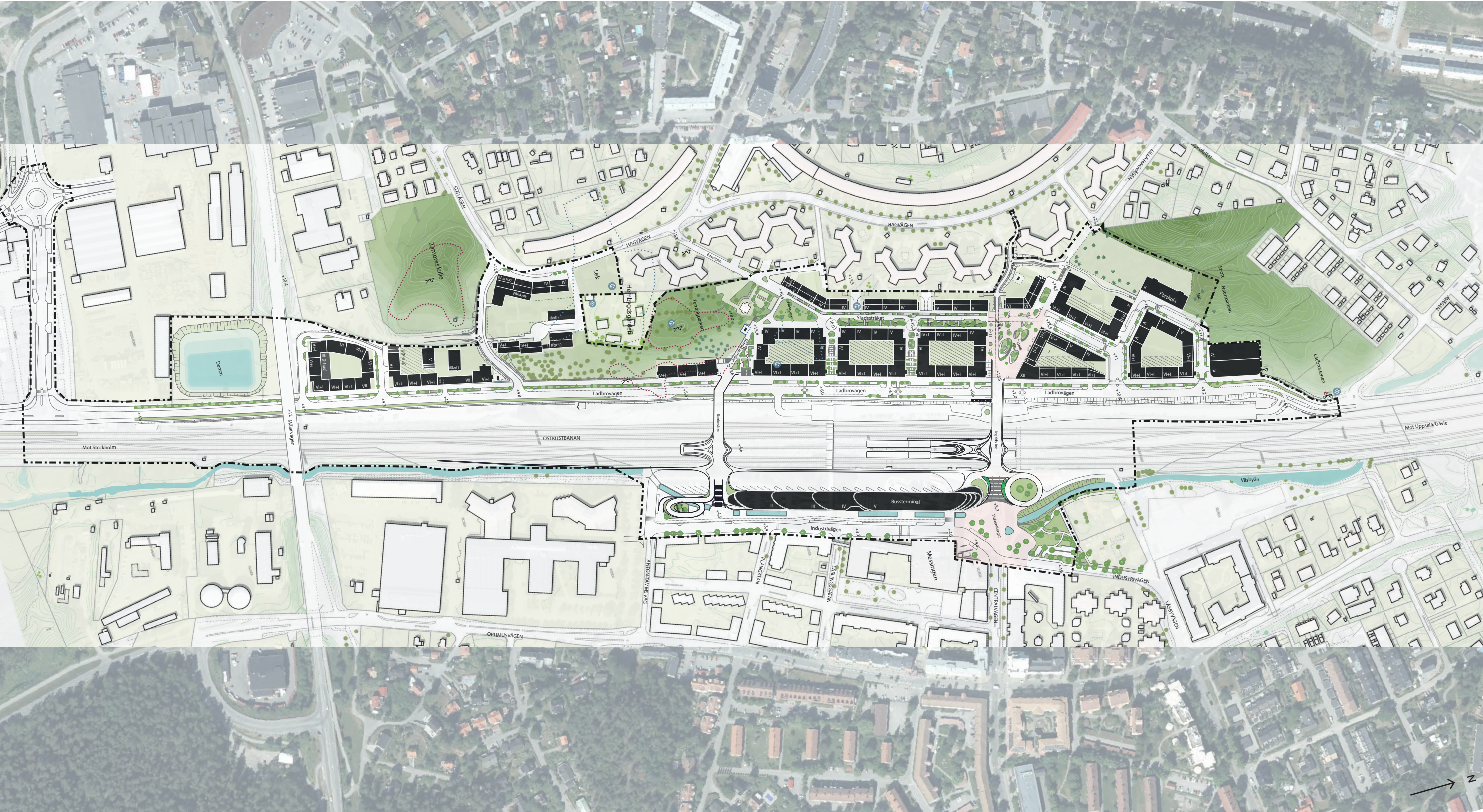
Plan 1:2000/A3

SAMMANVÄGD ANALYS - LANDSKAPSVÄRDEN

Plan 1:2000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG

Planområdesgräns

Befintlig bebyggelse

Föreslagen bebyggelse

Väsbyån/damm

Grönområde/park

Fornlämningar RÅA yta

Övriga kulturhistoriska lämningar/
möjlig fornlämning

Fornlämning RÅA punkt

II = XXX

Våningstal

Elnätstationer

0,0

Plushöjder

Illustrationsplan utförd av Urban minds överlagrad med ortofoto.

Illustrationsplan, granskning oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

Plan 1:4000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG

Strukturförslaget bygger samman Runby och de centrala delarna av Upplands Väsby på vardera sida om järnvägsområdet. Detta sker genom att området utvecklas med en ny, sammanhängande stadsdel och nya kopplingar över järnvägen. Den föreslagna strukturen avser även utveckla stationsområdet till en kapacitetsstark kommunikationsknutpunkt.

Strukturen tillför en ny årsring i Väsbyns utveckling, en tät och funktionsblandad stadsdel med väl integrerade stråk samt fler och mer varierande stadsrum. Inom stadsdelen möjliggörs för bostäder, centrumändamål, kontor, två förskolor, en besöksanläggning, ett nytt resecentrum, verksamheter, parker och torg samt parkeringshus för bland annat infartsparkering.

Ladbrovägen, stadsstråket och Industrivägen utgör nord-sydliga stråk. Ladbrovägen på västra sidan löper direkt intill Ostkustbanan. Parallellt med Ladbrovägen, inne i bebyggelsestrukturen på en högre nivå, går ett stadsstråk, utformad som en torggata med motordriven trafik på de gåendes villkor. Gatan möter Bills backe i söder och ansluter till Ladbrovägen i norr. På östra sidan får Industrivägen en ny karaktär när bussterminalen byggs och Väsbyån delvis friläggs och synliggörs. Gatorna föreslås en utformning som gör dem till rekreativa stråk, särskilt stadsstråket som förses med en 5 meter bred planteringszon.

Genom strukturen på både östra och västra sidan utvecklas befintliga upplevelsestråk och kompletteras med ett kulturmiljöstråk – ett rekreativt och upplevelserikt stråk som lyfter fram och tillgängliggör kulturmiljön. Samt Livslinjen som syftar till att tillgängliggöra ett uråldrigt kulturlandskap och synliggöra samt förbättra Järva- och Rörsjökilens spridningskorridor för flora och fauna.

Befintlig markparkering samt befintlig och tillkommande boendeparkering föreslås flyttas in i garage och parkeringshus.

Stationstorget blir stadens nya stora torg och utgör en entréplats för hela Upplands Väsby. Ingrids torg blir en tydlig mötesplats i den nya strukturen på västra sidan. Torgen planeras ge möjlighet till konstupplevelser, samvaro och aktiviteter, men ska också innehålla rofyllda delar för avkoppling. Träd och annan vegetation som förbättrar mikroklimatet och ger förutsättningar att stärka ekosystemtjänsterna i området ska finnas.

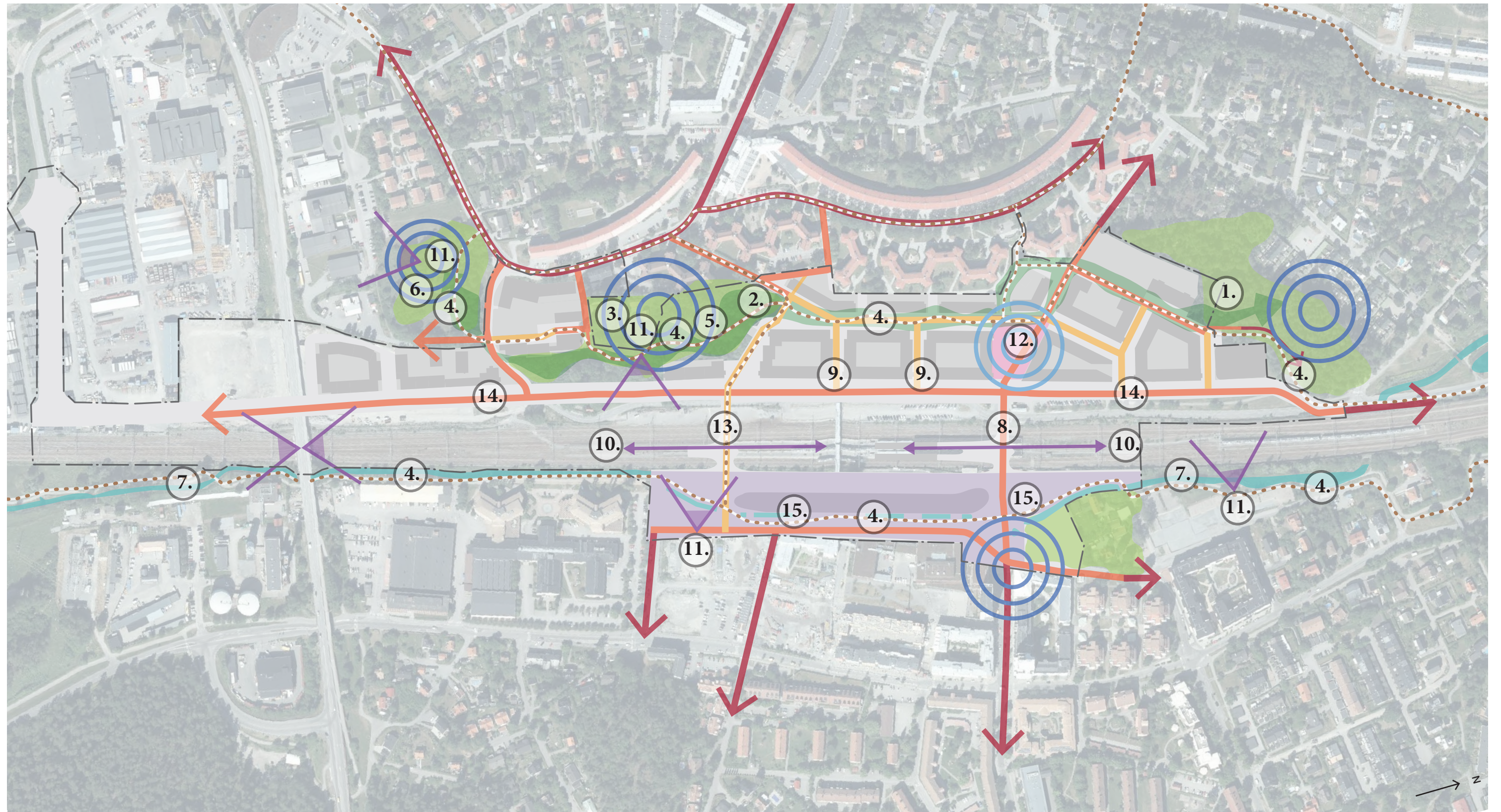
Två gång- och cykelbroar över spårområdet länkar samman bebyggelsen öster och väster om spårområdet. Nya rörelseflöden möjliggörs när nya stråk länkas till befintliga. Den södra bron, Bankes bro, för att möjliggöra ett spridnings samband över järnvägsområdet.

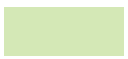
Föreslagen bebyggelse tar delar av naturmarken i norr i anspråk. En naturlekplats föreslås där upplevelsestråket möter Naturparken. En förskola med tillhörande gård byggs i vad som i nuläget är park. Tallar med höga naturvärden som kan sparas skyddas i plan. Befintlig bollplan, bredvid vad som föreslås bli förskola, ges planstöd genom bestämmelse i plankarta.

Cirka 4000 kvadratmeter av Terrängparken tas i anspråk för Ladbrovägens nya dragning och tillkommande bostadsbebyggelse i söder längs Ladbrovägen.

Järnvägsparken på den östra sidan om planområdet bevaras och utvecklas så att den kulturhistoriska miljön lyfts fram.

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - RELATION TILL BEFINTLIG STRUKTUR

Befintligt urbant rum vid stationsområdet utvecklas	Befintliga platser med natur- och kulturmiljövärden förstärks som målpunkter	Befintliga rörelsestråk som behålls	Befintliga målpunkter som förstärks
Nytt urbant rum	Gröna samband och rörelsestråk kopplar samman målpunkter med natur-, kultur- och vistelsevärden	Befintliga rörelsestråk som omformas	Nya målpunkter
Vyer och siktlinjer, upplevelsen av dalgången		Nya rörelsestråk	
		Möjlig dragning av Upplevelsestråket	

Plan 1:2000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - RELATION TILL BEFINTLIG STRUKTUR

Den nya strukturen ämnar tillföra en ny del av Väsby där befintliga rörelsestråk, målpunkter och upplevelsevärden tas till vara och utvecklas.

I kartbilden visas övergripande strukturens huvudsakliga stråk och rum utifrån vad som är befintligt, utvecklas eller tillkommer som nytt.

Vidare i analysen presenteras den nya strukturen efter samma rubriker som befintligt landskaps beskrivits under: landskapsform, naturtyper, stråk och målpunkter, rumslig upplevelse.

1. Naturparken, befintliga natur- och kulturmiljövärden med fornminnen bevaras och lyfts fram. Lek i natur, stigar i blockrik terräng.

2. Villa Karlsro öppnas upp och utgör en viktig kopplingspunkt mellan Stadsgatan och Terrängparken. Befintlig trädgårdskaraktär kvarstår och förstärks, öppnas upp mot allmänheten.

3. Hembyggdsgårdens gårdsmiljö behålls och utgör utgångsunkt för gestaltning av omgivande bebyggda miljöer med bostäder, förskola och lekplats.

4. Befintligt upplevelsestråk kompletteras och utvecklas med nya kopplingar och målpunkter med berättelser om landskapet.

5. Terrängparken, grönområde vars befintliga naturvärden sparas i möjlig utsträckning. Kulturmiljövärden med fornminnen bevaras och lyfts fram. Lek i natur, stigar i kuperad terräng. Trivial- och ädellövskog.

6. Zamores kulle, kulturhistorsikt värdefull plats kvarstår i sin utformning och utvecklas som rekreativ målpunkt.

7. Väsbyåns befintliga sträckning och karaktär behålls.

8. Ny brokoppling över spårområdet utvecklar befintligt rörelsestråk för gång och cykel. Knyter tydligt samman östra och västra sidan spårområdet.

9. Gröna, rikt planterade trappgränder kopplar samman Ladbrovägen och Stadsgatan. Trappor och planterade gradänger plockar upp höjdskillnaden och blir en tydlig gräns för dalgången.

10. Siktlinjer från broarna i dalgångens riktning.

11. Vyer från och mot skogsbeklädda topografiska höjdpunkter.

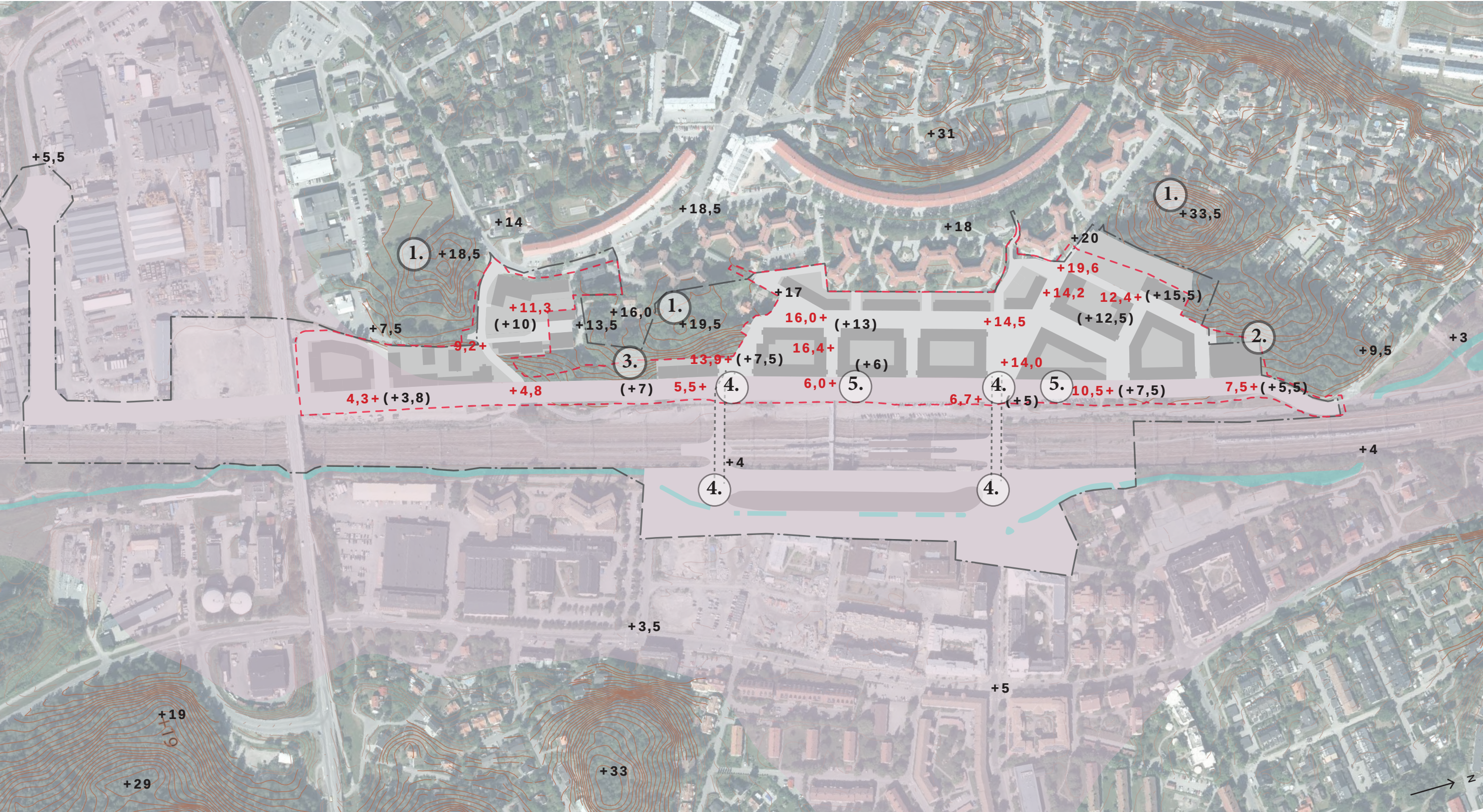
12. Ingridts torg, lokalt och mindre torg med tydlig koppling mot spårområdets östra sida.

13. Ny brokoppling i sydligare läge ersätter befintliga Bankes bro. Gång- och cykelkoppling.

14. Ladbrovägen rätas upp och utvecklas som tydligt rörelsestråk längs spårområdet. Trädplanterad bussgata.

15. Väsbyån utgör del av gestaltning för planområdets östra delar: Bankes plats, Industrivägen och Järnvägstorget

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - LANDSKAPSFORM

Höjdkurvor, 0,5m ekvidistans

Dalgång, övergripande form

Väsbyån

+19,5 Topografiska höjd- och lågpunkter (möh)

(+19,5) Befintliga höjd- och lågpunkter som utgår i ny struktur

+19,5 Höjder ny struktur, ett urval.

Ungefärlig påverkan mark-nivåer. Marknivåer inom streck-at område påverkas, marknivåer utanför bibehålls i huvudsak.

Placering ny bro

Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021
Östra Runby med Väsby stationsområde

Plan 1:4000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - LANDSKAPSFORM

Den nya strukturen resulterar i delvis förändrad form av befintlig dalgång i och med att bebyggelsefronten i väster flyttas fram närmare spårområdet.

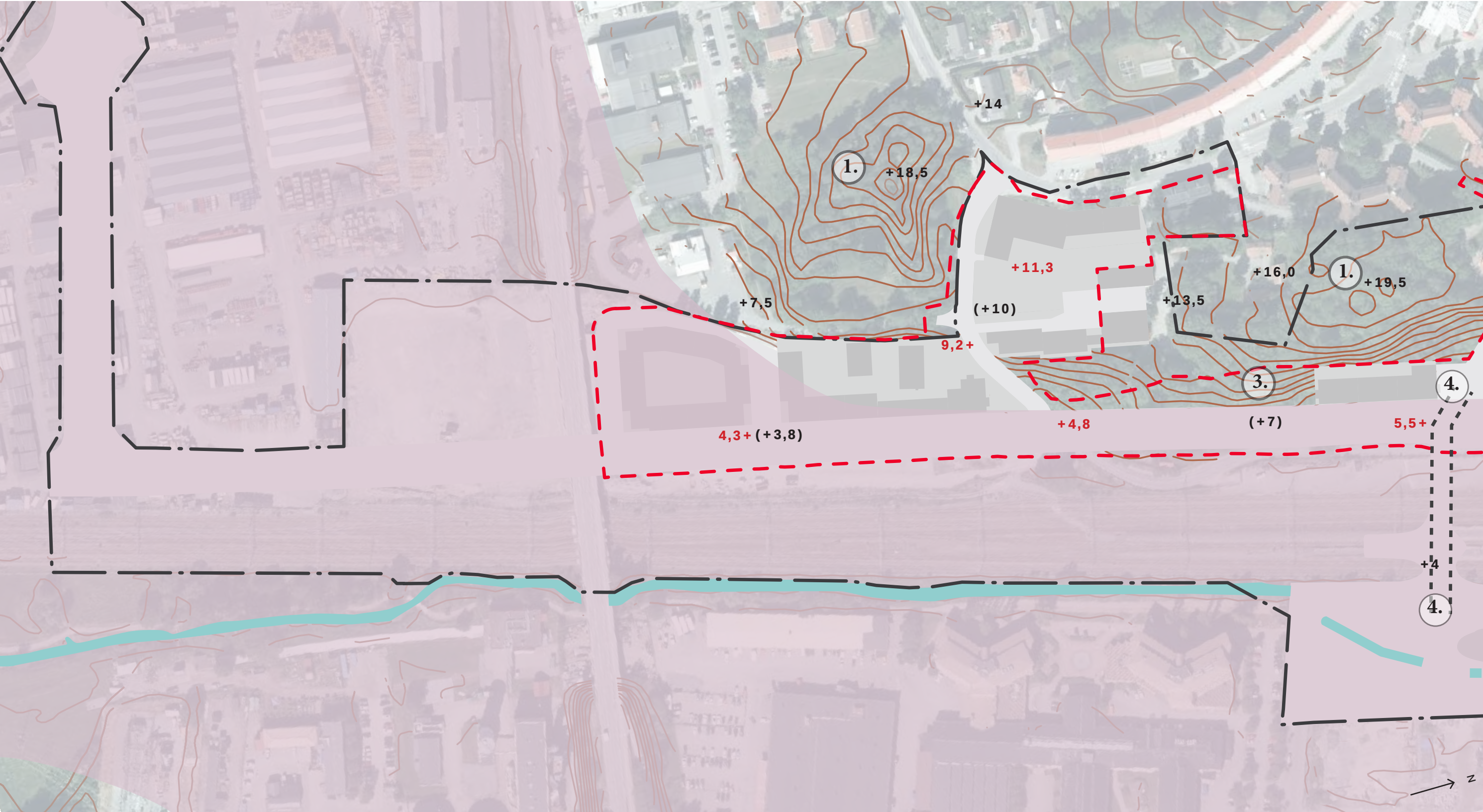
Till skillnad från befintliga markhöjder uppstår det med den nya bebyggelsen skarpare och högre nivåskillnader mellan bebyggelsefronten och dalgången.

Område markerat med röd streckad linje i kartbilden visar ungefärlig påverkan marknivåer. Mark inom streckat område påverkas, mark utanför bibehålls i huvudsak.

I kartbilden visas ett urval av plushöjder. Höjder i rött visar ny strukturs höjdsättning, svart befintliga höjder och inom parantes de som utgår. På nästa uppslag visas sektioner över dalgången för att närmare beskriva befintlig dalgångs form i relation till de nya markhöjderna i strukturförslaget.

1. Topografisk höjd behålls.
2. Kvarter påverkar topografin med nya marknivåer på grund av schakt och markmodellering.
3. Stor påverkan på befintliga marknivåer och topografi. Kvarter och ny sträckning gata påverkar topografin med nya marknivåer pga. schakt och markmodellering.
4. Bro, brofästen och anslutande ramper ger tydlig påverkan på befintlig topografi i dalgången.
5. Tillkommande bebyggelse påverkar upplevelsen av befintlig dalgång. Stor nivåskillnad mellan dalgången och bebyggelsefront.

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - LANDSKAPSFORM

- Höjdkurvor, 0,5m ekvidistans
- Dalgång, övergripande form
- Väsbyån

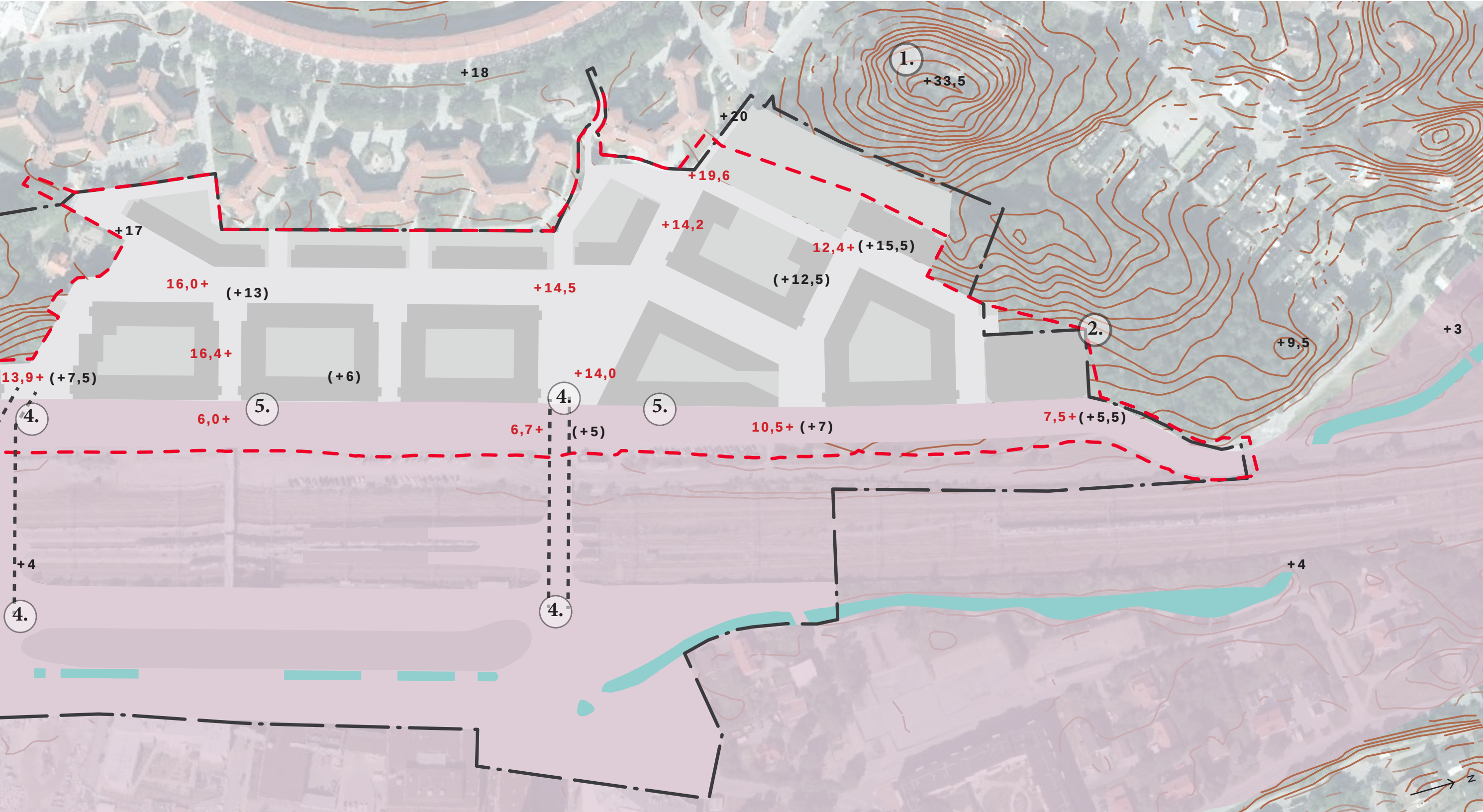
- +19,5** Topografiska höjd- och lågpunkter (möh)
- (+19,5)** Befintliga höjd- och lågpunkter som utgår i ny struktur
- +19,5** Höjder ny struktur, ett urval.

- Ungefärlig påverkan marknivåer. Marknivåer inom streckat område påverkas, marknivåer utanför bibehålls i huvudsak.
- Placering ny bro

- Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021
Östra Runby med Väsby stationsområde

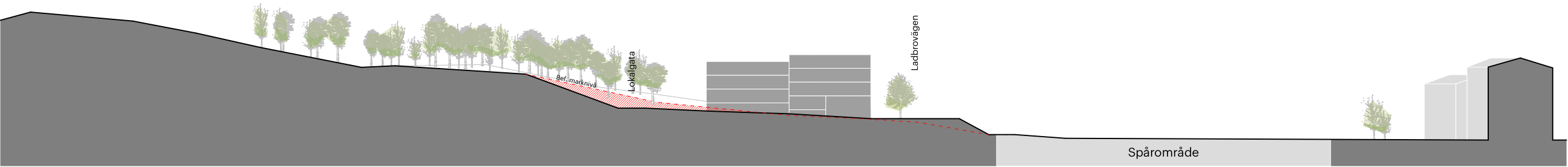
Plan 1:2000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - LANDSKAPSFORM

Plan 1:2000/A3

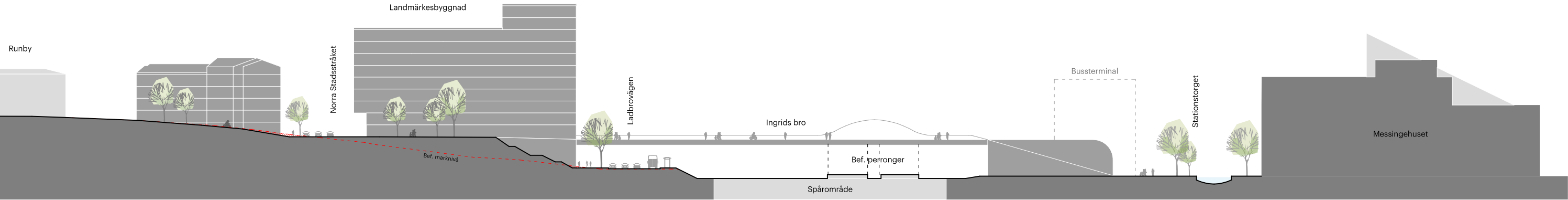
NYTT STRUKTURFÖRSLAG - LANDSKAPSFORM

Sektion A-A 1:1000/A3

VÄSTRA SIDAN

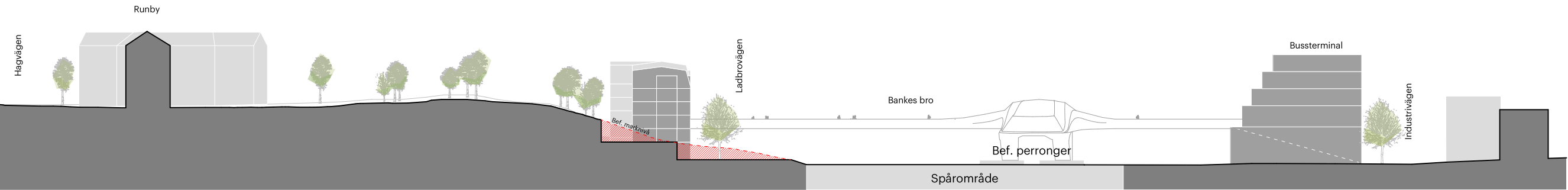
ÖSTRA SIDAN

Sektion B-B 1:1000/A3

VÄSTRA SIDAN

ÖSTRA SIDAN

Sektion C-C 1:1000/A3

VÄSTRA SIDAN

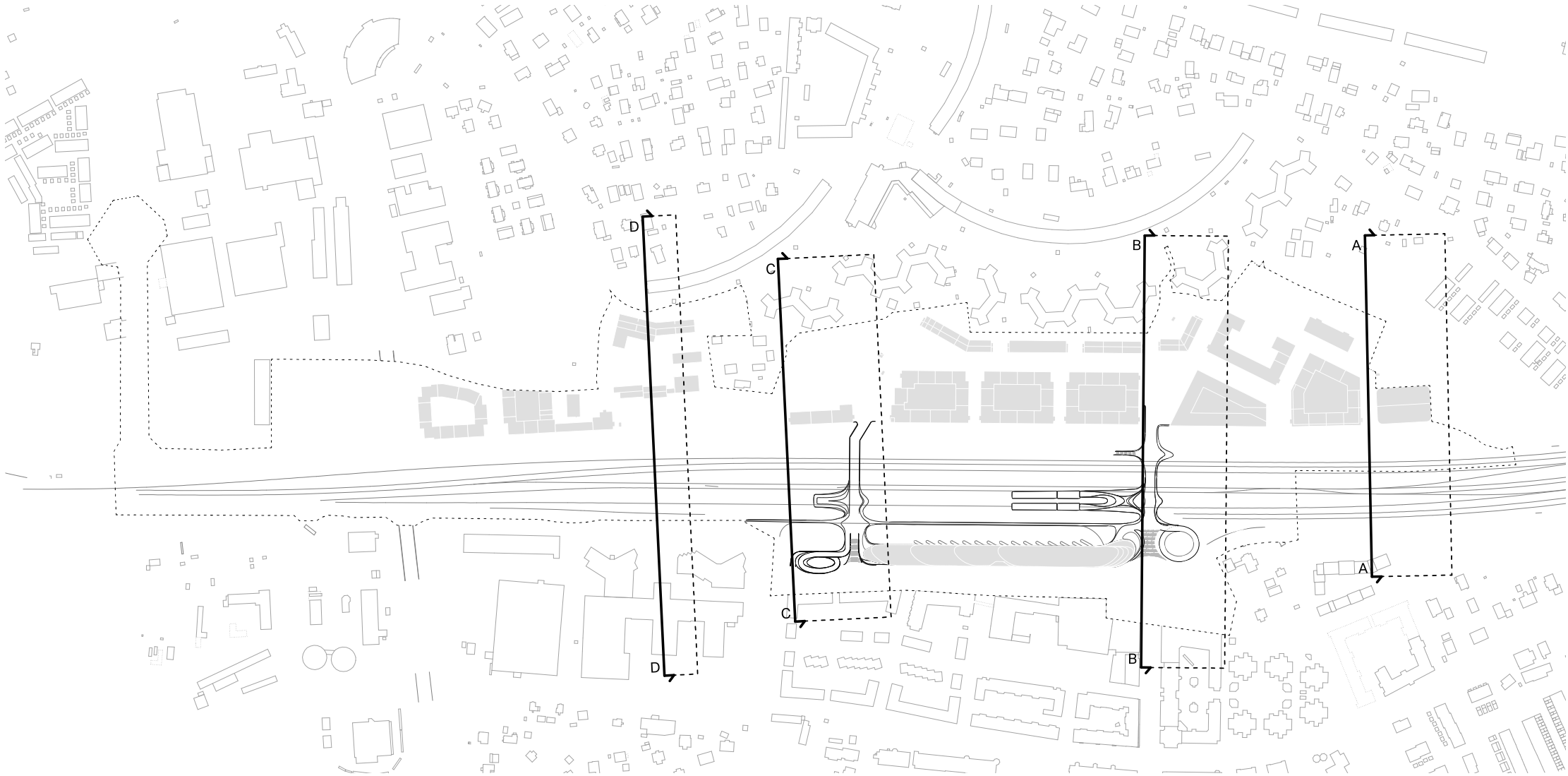
ÖSTRA SIDAN

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - LANDSKAPSFORM

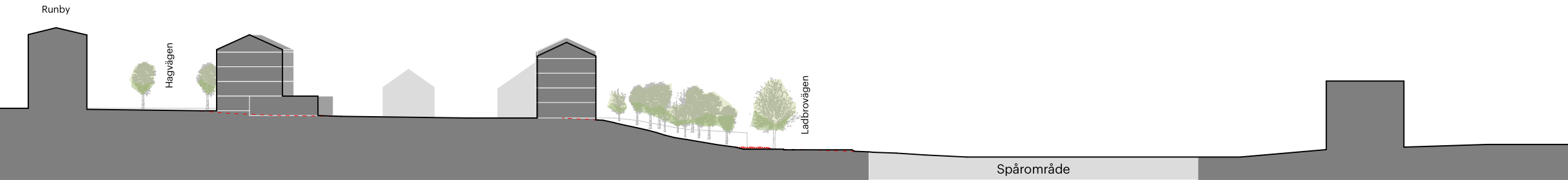
Sektionerna visar fyra olika situationer i väst-östlig riktning, tvärs över dalgången.

I sektionerna visas dalgångens befintliga form i relation till strukturförslagets markhöjder. Röd linje markerar befintlig mark i de lägen där nytt strukturförslag innebär förändrade marknivåer.

Samtliga sektioner är utförda av Urban Minds.

Planhänvisning tvärsektioner

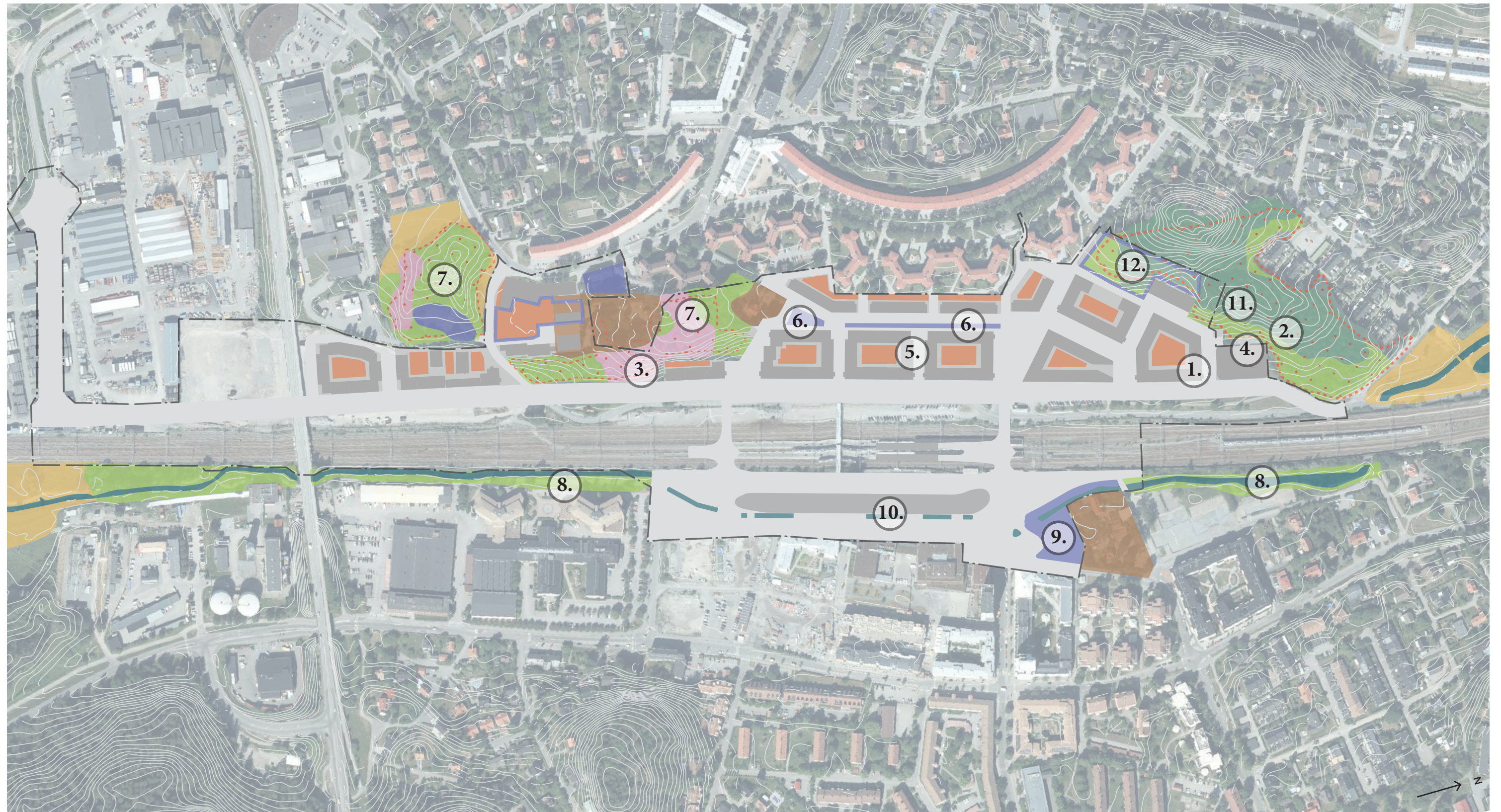

VÄSTRA SIDAN

ÖSTRA SIDAN

Sektion D-D 1:1000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - NATURTYPER

	Lövblandad barrskog		Öppna gräsmarker, klippt gräs och partier med högt gräs		Gröna gårdar
	Triviallövskog, inslag av solitära barrträd		Gård och trädgård i kulturmiljö		Sten och blockrik terräng
	Ädellövskog		Parkmiljö		Väsbyån och omkringliggande lövvegetation eller gräsmarker
					Förskolegård, befintlig mark och vegetation kan delvis bevaras
					Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

Plan 1:4000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - NATURTYPER

Den nya strukturen medför en förändring av områdets naturtyper och dess utbredning. De öppna och låglänta gräsmarkerna bebyggs i hög grad, befintliga skogbeklädda områden som ligger högre upp i topografin minskar i storlek. Däremot tillför den nya strukturen ett ökat antal park- och anlagda gröna miljöer.

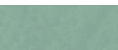
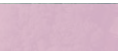
Gårdarna utgör viktiga gröna vistelserum för boende i kvarteren. Gröna gårdar och gröna tak bidrar även till spridningssamband över järnvägen och genom planområdet i nord-sydlig riktning.

Väsbyåns huvudsakliga sträckning kvarstår. Strandlinjen påverkas i sträckningen genom nya stationsområdet och blir delvis mer hårdgjord. Kulverterade delar av Väsbyån friläggs i större utsträckning än i befintlig situation.

1. Öppet landskap mellan åkerholmslika partier tas bort.
2. Barr- och lövskogsområde blir mindre i storlek och får ett större antal användare.
3. Område med triviallövskog och inslag av ädellöv- och barrträ minskar i storlek.
4. Brynzon mellan öppna gräsmarker och mer slutna skogsområden tas bort
5. Trädzon och grön yta mellan boende- och pendelparkering tas bort.
6. Mindre torgyta och gata med bred planteringszon kan skapa grönt tillägg och knyta samman grönområdet i norr och i söder. Stödjer spridningssamband.
7. Lövskogspartier och yttre miljön runt Karlsro och Hembyggdsgården utvecklas för att lyfta fram kulturhistoriska värden.
8. Norr och söder om planområdet bibehålls åns befintliga utformning och karaktär.
9. Järnvägsparken behålls och utvecklas som parkmiljö.
10. Justering av åns streckning och karaktär. Dagens kuverterade del görs till stor del öppen (ej över torg). På sträckan utmed stationsbyggnaden får ån en urban karaktär.
11. Befintlig vegetation sparas i möjlig utsträckning. Lek i natur.
12. Befintlig vegetation sparas i möjlig utsträckning på förskolegården

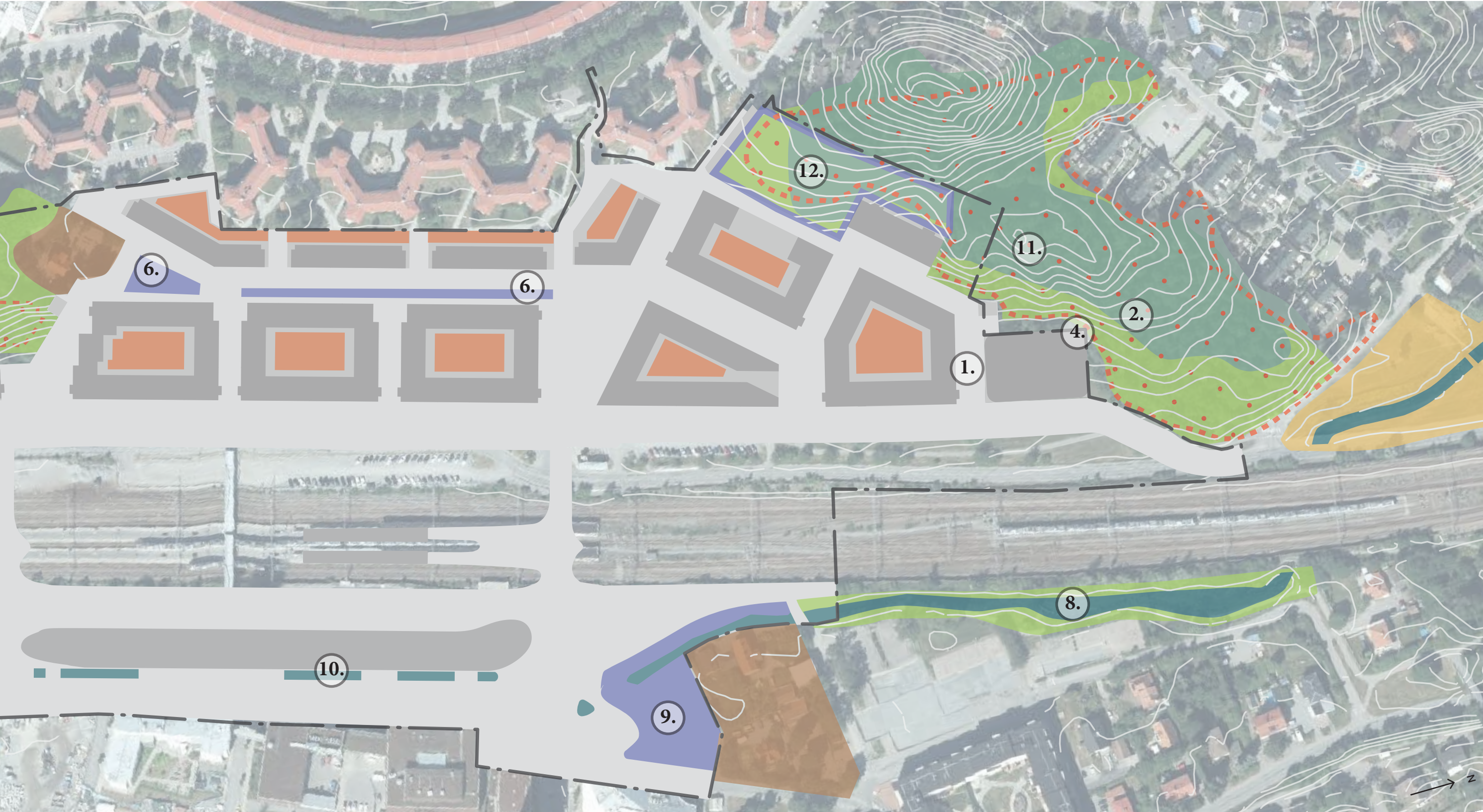
NYTT STRUKTURFÖRSLAG - NATURTYPER

Lövblandad barrskog	Öppna gräsmarker, klippt gräs och partier med högt gräs	Gröna gårdar	Förskolegård, befintlig mark och vegetation kan delvis bevaras
Triviallövskog, inslag av solitära barrträd	Gård och trädgård i kulturmiljö	Sten och blockrik terräng	Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021
Ädellövskog	Parkmiljö	Väsbyån och omkringliggande lövvegetation eller gräsmarker	Östra Runby med Väsby stationsområde

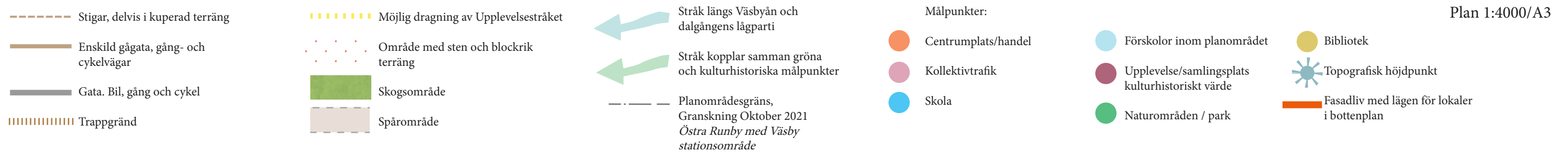
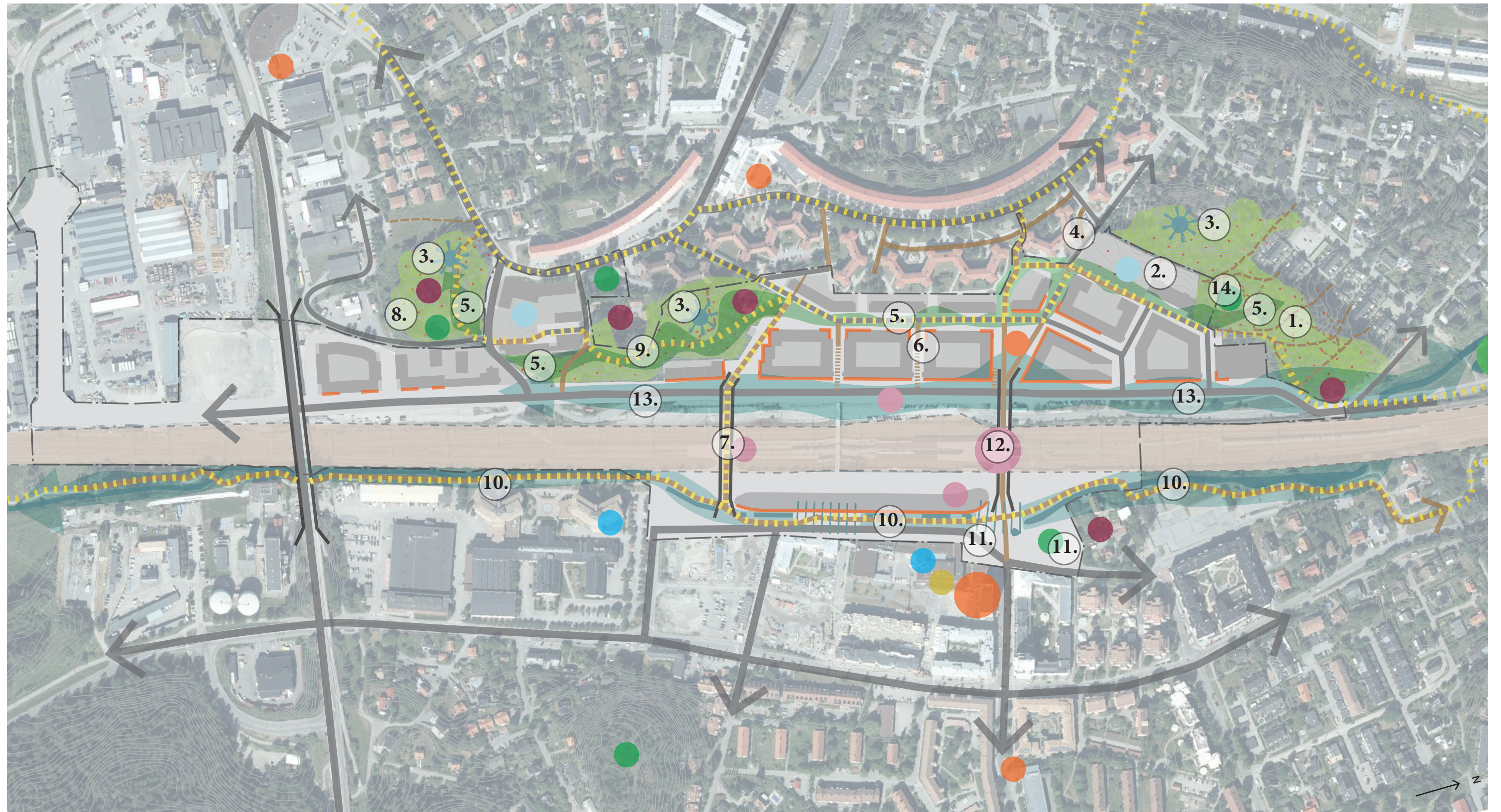
Plan 1:2000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - NATURTYPER

Plan 1:2000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - STRÅK OCH MÅLPUNKTER

Plan 1:4000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - STRÅK OCH MÅLPUNKTER

Den nya strukturen innebär tillägg av nya målpunkter och delvis förändrade rörelsemönster.

Huvudsaklig rörelseriktning i nord-sydlig riktning kvarstår. Kopplingen från spårområdets västra till östra sida förstärks med ny gångbro söder om befintlig gångtunnel. Befintligt stråk genom gångtunnel lyfts upp på bro och kopplar samman stationsområdet med den nya torgytan. Marknivåerna mellan Ladbrovägen och nytt huvudstråk inom strukturen tas upp i trappgränder.

Upplevelsestråkets befintliga sträckning och dess målpunkter omformas och utvecklas inom strukturen.

Inom planområdet finns två nya förskolor som utgör lokala målpunkter. Nya torgytan invid brofästet utgör målpunkt som mindre centrumplats och handel. Befintliga målpunkter för natur, park och kulturmiljö blir mindre i ytstorlek men bibehålls och utvecklas som målpunkter.

Utöver markerade lägen är lokaler i bottenplan och våningen över tillåtet i stora delar av strukturen.

1. Skogsområde minskar, påverkar grönområdet som målpunkt.

2. Befintliga stigar och kopplingspunkter i skogsområdets södra delar tas bort.

3. Topografisk topp kvarstår som målpunkt.

4. Befintligt stråk ner mot pendeltågsstation via torgyta bibehålls.

5. Möjligt stråk som knyter samman gröna och kulturhistoriska målpunkter.

6. Bills backe norra del tas bort.

7. Nytt läge för gångbro.

8. Parkyta och samlingsplats vid Zamores kulle kvarstår.

9. Grönområde vid kulturhistorisk målpunkt påverkas starkt.

10. Rörelsestråk längs Väsbyån kvarstår. Dess karaktär förändras bitvis i och med omformningen av stationsområdet.

11. Befintlig park och torgyta bibehålls och utvecklas.

12. Befintlig passage under spårområde lyfts upp på ny bro.

13. Rörelsestråk i spårområdets riktning kvarstår.

14. Del av skogsparti utvecklas till naturlek

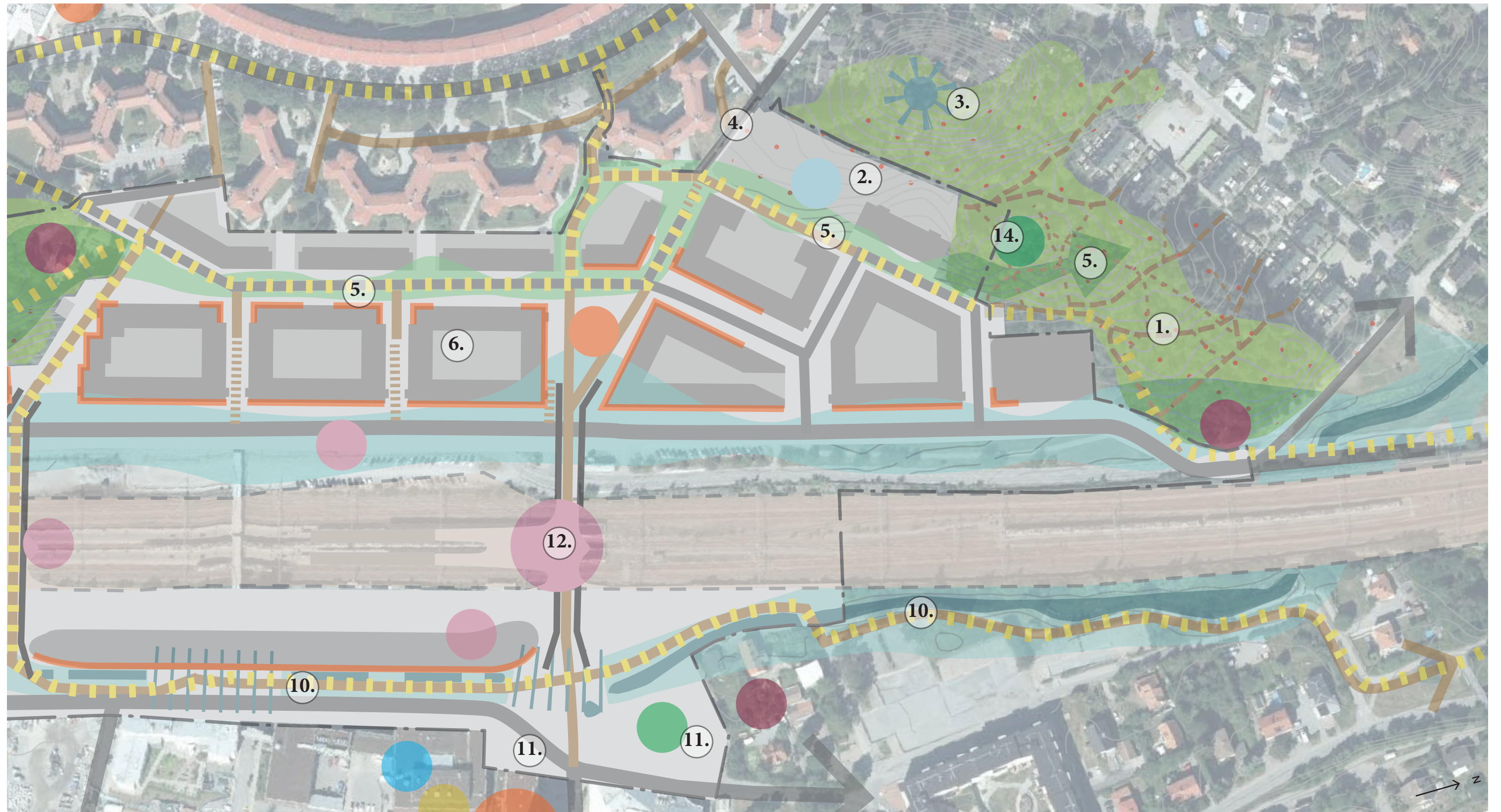
15. Plats för lek utvecklas invid hembyggdsgården

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - STRÅK OCH MÅLPUNKTER

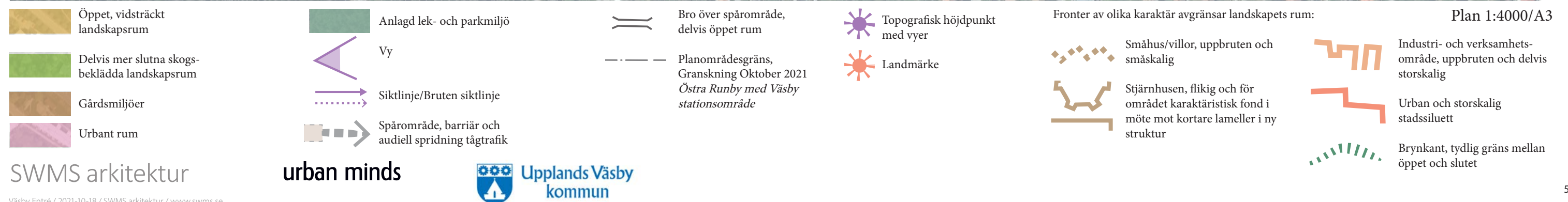
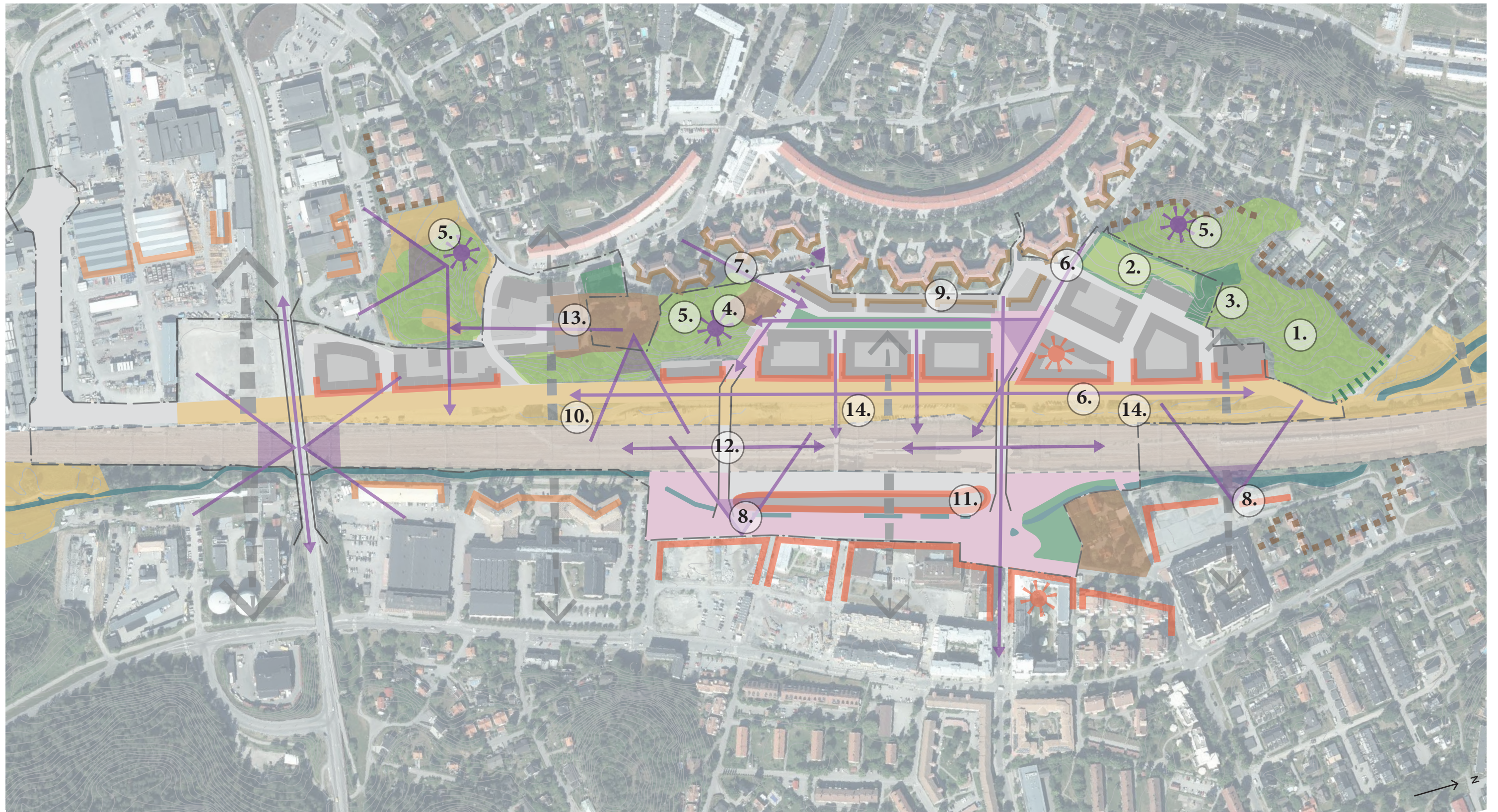
- Plan 1:4000/A3
- Stigar, delvis i kuperad terräng
 - Enskild gågata, gång- och cykelvägar
 - Gata. Bil, gång och cykel
 - Trappgränd
 - Möjlig dragning av Upplevelsestråket
 - Område med sten och blockrik terräng
 - Skogsområde
 - Spårområde
 - Stråk längs Väsbyån och dalgångens lägpatti
 - Stråk kopplar samman gröna och kulturhistoriska målpunkter
 - Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde
 - Målpunkter:
 - Centrumplats/handel
 - Kollektivtrafik
 - Skola
 - Förskolor inom planområdet
 - Upplevelse/samlingsplats kulturhistoriskt värde
 - Naturområden / park
 - Bibliotek
 - Topografisk höjdpunkt
 - Fasadliv med lägen för lokaler i bottenplan

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - STRÅK OCH MÅLPUNKTER

Plan 1:2000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - RUMSLIGA UPPLEVELSER

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - RUMSLIGA UPPLEVELSER

Den övergripande rumsliga uppfattningen av dalgången förändras i och med den nya strukturplanens bebyggelse och markhöjder. Detta påverkar de befintliga rum som ansluter till planområdet och inom strukturen uppstår nya.

Dalgången smalnas av och tydlig urban rumslighet om båda sidor spårområdet knyter området starkare samman. Den nya bebyggelsefronten mot spårområdets västra sida leder antagligen till minskat buller upp i befintlig struktur från tågtrafiken.

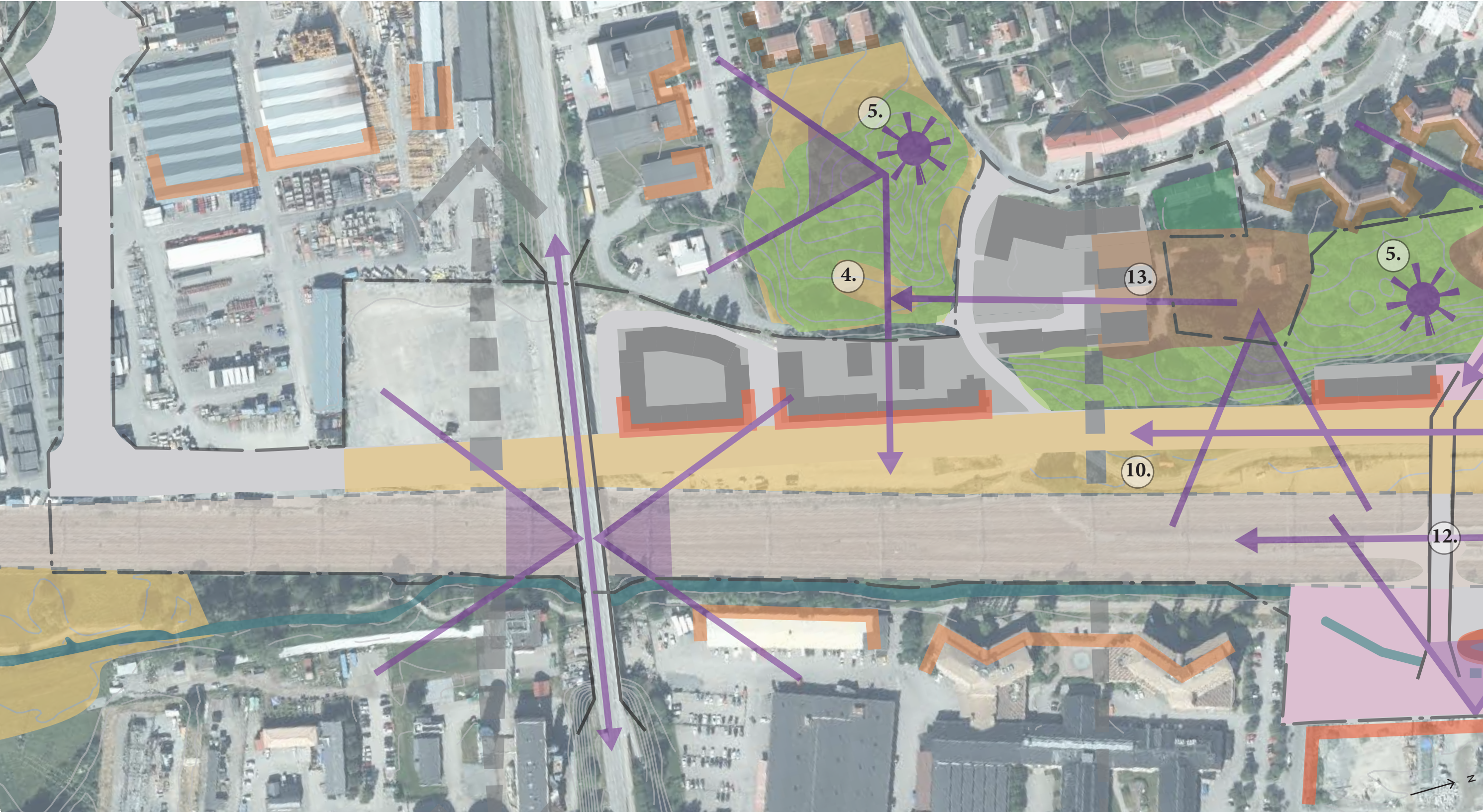
Befintliga skogsbeklädda områden minskar i storlek samtidigt som användningen ökar, detta påverkar slitaget på naturmiljön och därmed även dess rumsliga karaktär. En stor del av de befintliga öppna gräsmarksområdena bebyggs vilket gör att de vegetativa brynkanterna mellan öppet och slutet tas bort.

Nytt förbindande grönt och rekreativt stråk kopplar samman parker i norr och söder. Stråket kan verka för att förstärka upplevelsen av grönområdenas samhörighet.

Stråk och siktlinjer längs spårområdet kvarstår men bryts av de broar som går från västra till östra sidan. Nya siktlinjer uppkommer i och med ny brokoppling och det nya stadsstråkets möte med Bills backe.

1. Skogsområde minskar, påverkar rumslig upplevelse.
2. Mark tas i anspråk av förskolegård, befintlig vegetation kan sparas ut och skapa kvalitéer till förskolemiljön.
3. Mark tas i anspråk för idrott och naturlek.
4. Höjd med lövskog bibehålls och utvecklas som plats.
5. Topografisk höjdpunkt kvarstår.
6. Siktlinje kvarstår.
7. Befintlig siktlinje bryts.
8. Vy förändras, bebyggelse framför skogsparti.
9. Stjärnhusen möter bostadsgårdar och uppluckrad bebyggelse istället för parkering och vegetation.
10. Befintlig historisk byggnad i blickfång längs stråk tas bort på sikt i och med framtida spårutbyggnad.
11. Befintlig stationsbyggnad tas bort. Stationsområdet blir större till ytan och nya stationsbyggnader är i större skala.
12. Nytt läge för brokoppling.
13. Befintliga ekonomibyggnader kvarstår och utgör en del av gårdsmiljön invid hembyggdsgården.
14. Spårområdet väntas på sikt breddas åt väster, tills dess används delar av området mellan Ladbrovägen och befintligt spårområde tillfälligt för markparkering.

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - RUMSLIGA UPPLEVELSER

Öppet, vidsträckt landskapsrum

Delvis mer slutna skogs-beklädda landskapsrum

Gårdsmiljöer

Urbant rum

Anlagd lek- och parkmiljö

Vy

Siktlinje/Bruten siktlinje

Spårområde, barriär och audiell spridning tågtrafik

Bro över spårområde, delvis öppet rum

Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

Topografisk höjdpunkt med vyer

Landmärke

Plan 1:2000/A3

Fronter av olika karaktär avgränsar landskapets rum:

Småhus/villor, uppbruten och småskalig

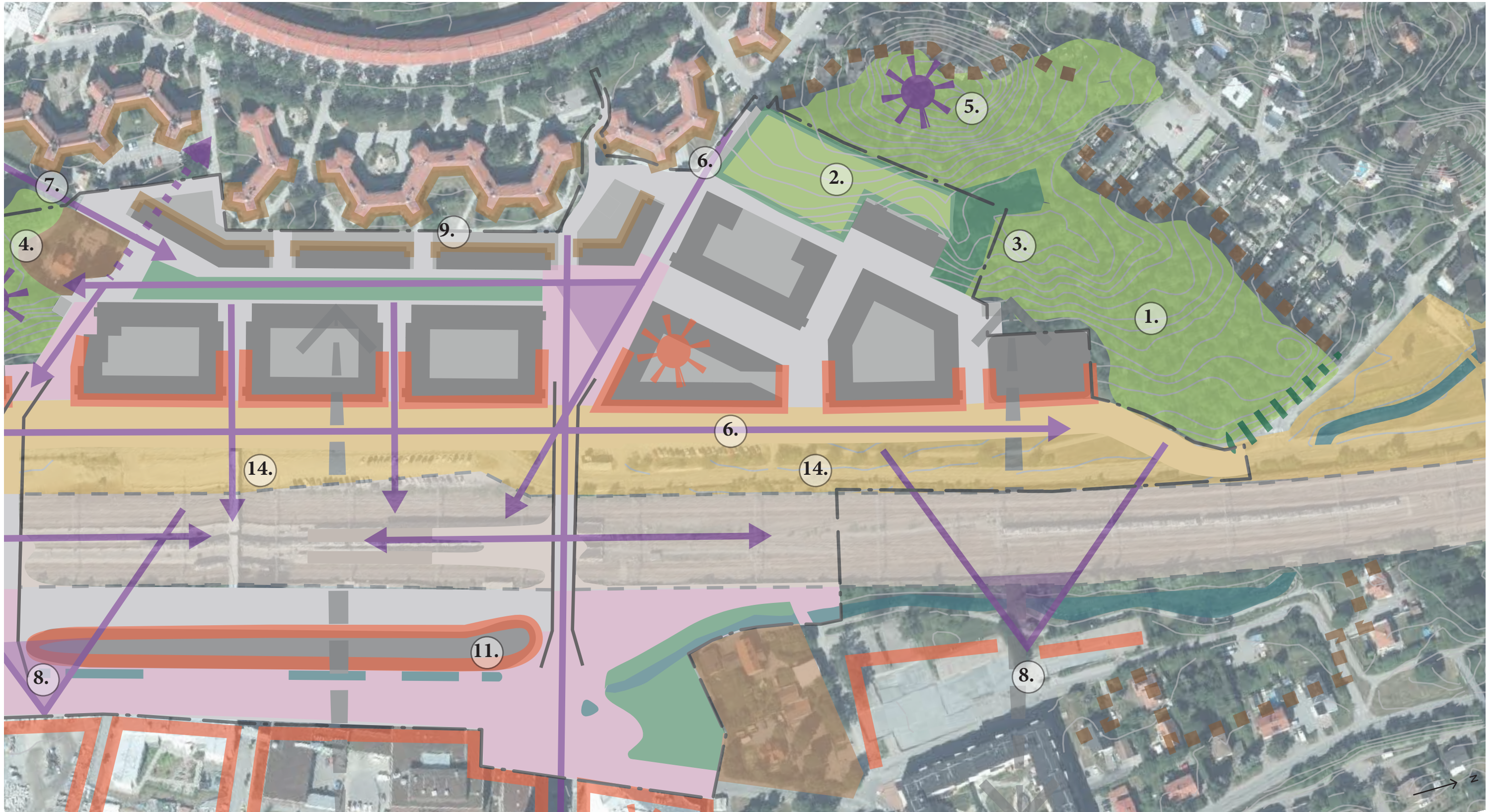
Stjärnhusen, flikig och för området karaktäristisk fond i möte mot kortare lameller i ny struktur

Industri- och verksamhets-område, uppbruten och delvis storskalig

Urban och storskalig stadssiluett

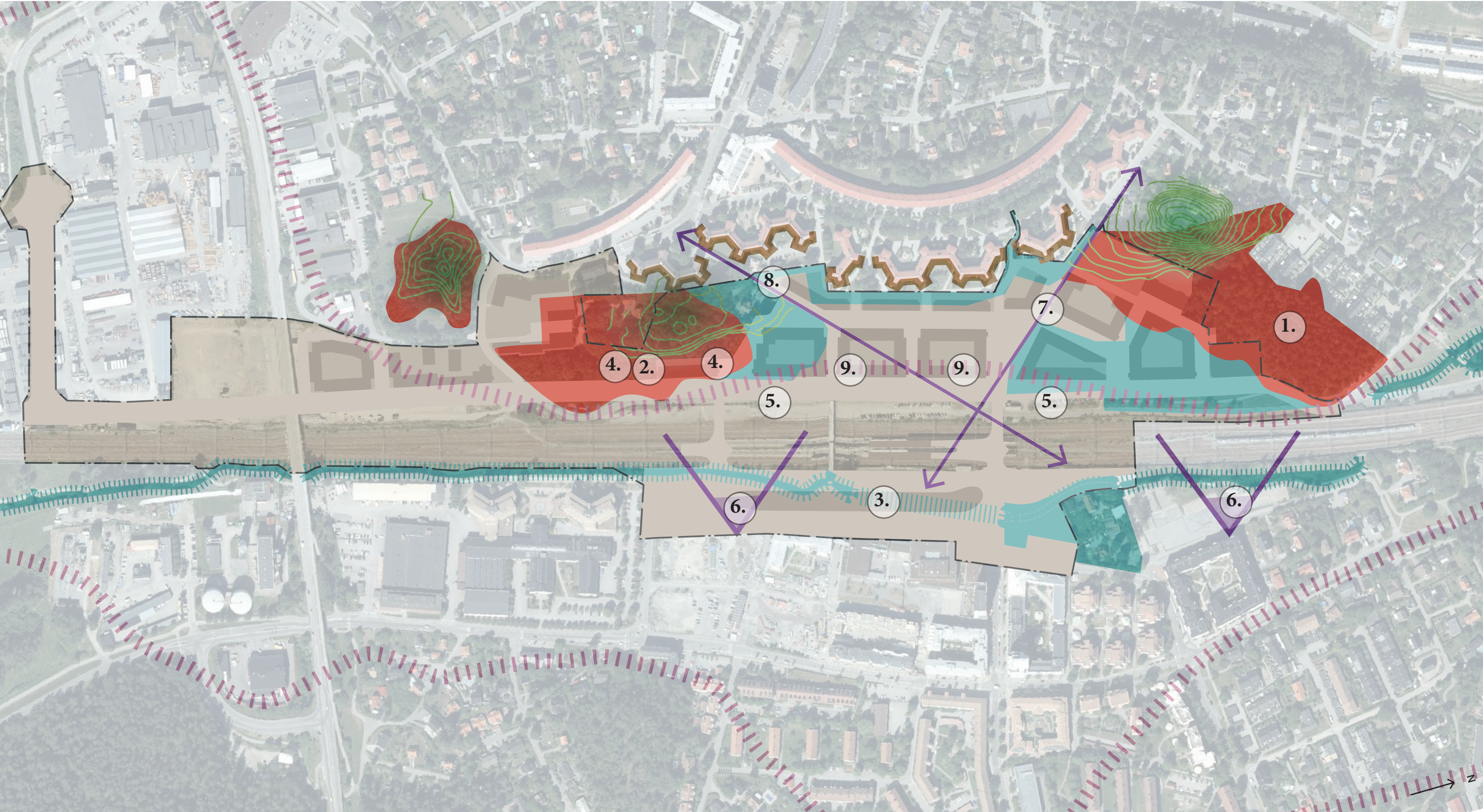
Brynkant, tydlig gräns mellan öppet och slutet

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - RUMSLIGA UPPLEVELSER

Plan 1:2000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - PÅVERKAN BEFINTLIGA LANDSKAPSVÄRDEN

Områden med höga landskapsvärden

Områden med landskapsvärden

Täliga områden

Siktlinjer

Vyer

Landskapsform

Karaktäristisk bebyggelsefront

Topografiska höjdpunkter

Planområdesgräns,
Granskning Oktober 2021
Östra Runby med Väsby
stationsområde

Fornlämning, yta och punkt

Övrig kulturhistorisk lämning, yta och punkt

Möjlig fornlämning, yta

Plan 1:4000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - PÅVERKAN BEFINTLIGA LANDSKAPSVÄRDEN

Den samlade analysen av befintlig situation visar tidigare i dokumentet en indelning utifrån olika landskapsvärden. Syftet med indelningen är att beskriva platser som är mer eller mindre tåliga för förändring. På motstående sida visas en överlagring av analysen och det nya strukturförslaget.

Övergripande bebyggs i huvudsak områden som i den samlade analysen bedöms som tåliga. Områden med höga landskapsvärden bebyggs till viss del, området öster om hembyggdsgården påverkas starkt av ny bebyggelse och sträckning gata.

Områden med höga landskapsvärden:
Naturtyp och upplevelse av landskapet är mycket typiska för området, värden kan vara svåra att behålla vid större förändring.

Områden med landskapsvärden:
Naturtyp och upplevelse av landskapet är typiska för området, värden kan behållas vid förändring.

Tåliga områden:
Naturtyp och upplevelse ej karaktäristisk eller avgörande för landskapets helhetsupplevelse.

Utöver områdesbedömningen visas även för området karaktäristiska vyer och siktlinjer att ta hänsyn till samt aspekter som rör läsbarheten av den övergripande landskapsformen.

1 Skogsparti minskar i storlek, ökad användning och slitage. Påverkan rumslig upplevelse och naturvärden.

2. Lövskogsparti minskar i storlek, naturlig slänt påverkas av ny bebyggelse och sträckning av gata.

3. Ån dess sträckning och karaktär förändras. Upplevelsevärdet kan kvarstå.

4. Område med fornlämningar bebyggs.

5. Ev. bullerplank längs Ladbrovägens östra sida, visuell och rumslig påverkan.

6. Vyer som förändras. Från spårområdets östra sida tidigare grön fond, nu bebyggelse framför skogsbeklädd topografisk höjd.

7. Siktlinje kvarstår

8. Siktlinje bryts

9. Bebyggelsefront flyttas närmare spårområdet, högre nivåskillnader mellan bebyggelsefront och dalgången.

Att beakta i fortsatt utvecklingsarbete:

» Undvik att bebygga områden med höga landskapsvärden. Om bebyggelse intill dessa bör den planeras med stor anpassning mot befintlig terräng och vegetation.

» Utveckla kulturmiljöstråkets möjlighet att verka som förbindande stråk med rekreativa, ekologiska och biologiska värden. Värden i platserna som förbinds men också rörelsestråket i sig.

» Utveckla nya målpunkter, så som torg och mindre platsbildningar, för att stärka rörelsestråk mellan befintliga natur- och kulturmiljövärden.

» Skogsbeklätt område i norr (i strukturplanen benämnt som Naturparken): Möjligt att utveckla platsen inom planområdet för lek i naturmiljö. Ta hänsyn till och utveckla befintligt nät av stigar och rörelsestråk. Bevara befintliga träd i största möjliga utsträckning.

» Villa Karlsro med omgivning: Utveckla som kulturhistorisk målpunkt med trädgård- och parkmiljö. Ta hänsyn till och beakta visuella samband och rörelsestråk.

» Fornområdet i anslutning till hembyggdsgården (i strukturplanen benämnt som Terrängparken): Belys och utveckla befintliga natur- och kulturmiljövärden med beteshagar och fornminnen. Utveckla platsen som målpunkt med vyer ut över dalgången.

» Bevara befintliga träd i största möjliga utsträckning. Värdefulla träd karteras och skyddas.

» För norra förskolan anpassa byggnad och utformning gårdsmiljö med särskild hänsyn till befintliga naturvärden. Barrskog och varierad topografi med inslag av block och sten. Bevara befintliga träd i största möjliga utsträckning. Värdefulla träd karteras och skyddas.

» Utveckla läsbarheten av tidigare strukturer, natur- och kulturvärden.

» Beakta siluetten från öster med de skogsbeklädda topografiska höjderna.

» Möt stjärnhusen med ny bebyggelse på ett medvetet sätt för att framhäva deras upplevelsevärde.

» Vid utformning av Ladbrovägens gaturum lägg stor vikt vid variation, mänsklig skala, välavvägd rumslighet och trygghet. Entréer ut mot gata, gatuträd, finstil gestaltning, släpp upp mot gränder.

» Utveckla nya upplevelsevärden knutna till Väsbyån i ett urbant utformat stationsområde. Rörelsestråk längs vattendrag, tydliggör ån och vattnet som element i stadsbilden.

» Bibehåll och förstärk upplevelsen längs Väsbyåns mjuka och naturlika strandlinje norr och söder om planområdet. Tydliggör ån som länk och stråk mot park- och naturmark.

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - PÅVERKAN BEFINTLIGA LANDSKAPSVÄRDEN

- Områden med höga landskapsvärden
- Områden med landskapsvärden
- Täliga områden

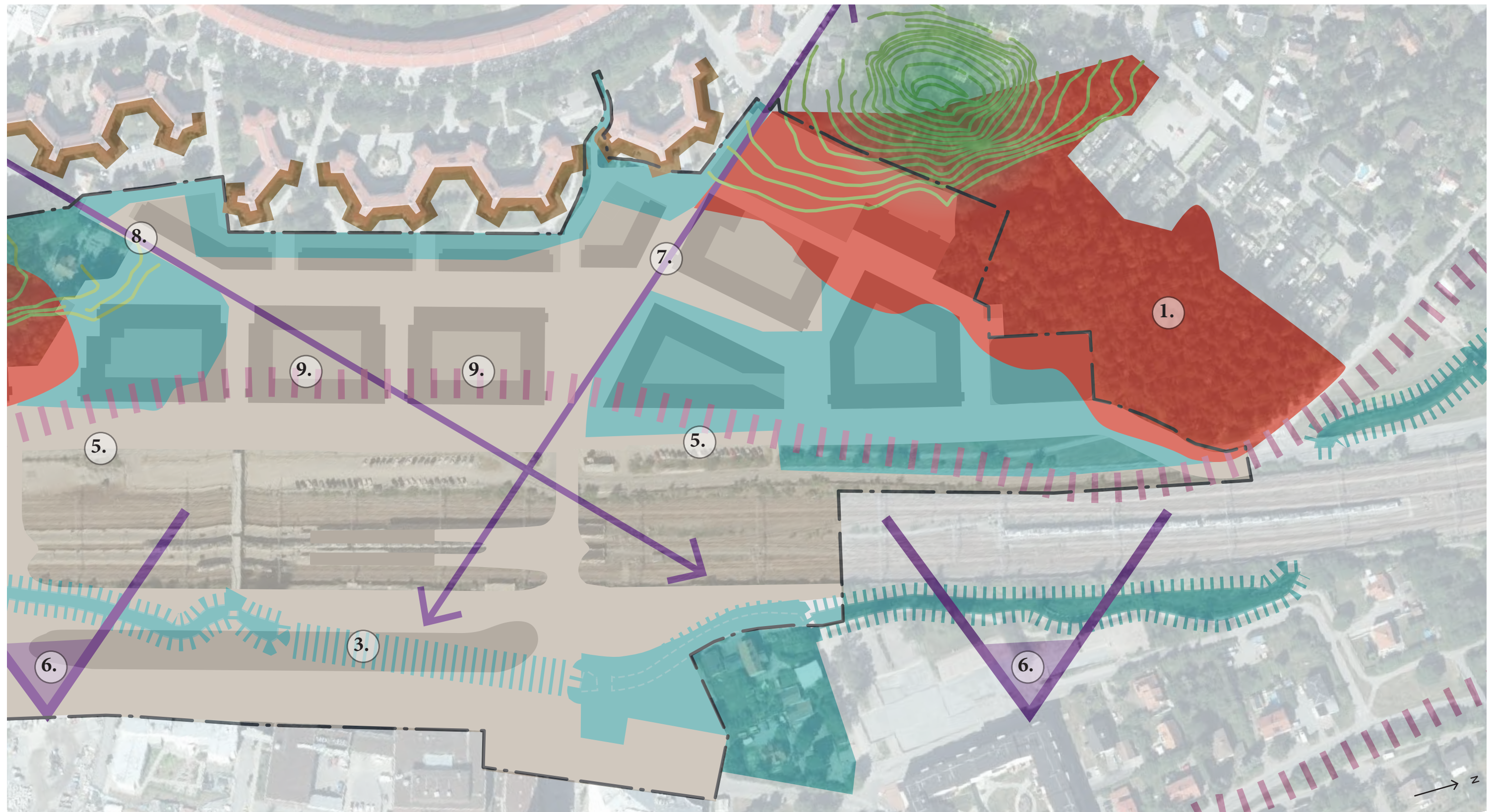
- Siktlinjer
- Vyer
- Landskapsform

- Karaktäristisk bebyggelsefront
- Topografiska höjdpunkter
- Planområdesgräns, Granskning Oktober 2021 Östra Runby med Väsby stationsområde

- Fornlämning, yta och punkt
- Övrig kulturhistorisk lämning, yta och punkt
- Möjlig fornlämning, yta

Plan 1:2000/A3

NYTT STRUKTURFÖRSLAG - PÅVERKAN BEFINTLIGA LANDSKAPSVÄRDEN

Plan 1:2000/A3

KÄLLOR OCH UNDERLAG

Samtliga foton och kartbilder i rapporten är utförda av SWMS Arkitektur där inget annat anges.

Kartmaterialet i analysen har byggts upp utifrån platsbesök och kartstudier. De kartverktyg som har använts är:

Lantmäteriet, Historiska kartor

https://historiskakartor.lantmateriet.se/arken/s/search.html?swedish=true&user=public&arv=false&pul=true&asUrl=https%3A%2F%2Farkivsok.lantmateriet.se%2Farkivsok%2Fstartpage.html&hk_contextpath=%2Fhistoriskakartor

Lantmäteriet, Min karta

<https://minkarta.lantmateriet.se/>

Naturvårdsverket, Skyddad natur

<https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Sveriges Geologiska Undersökning, Kartvisare

<https://apps.sgu.se/kartvisare/>

Svenska Orienteringsklubben, Omaps

<https://www.omaps.net/se>

Material som använts där ny struktur utgör underlag för analys:

Strukturplan, Urban Minds 2021-10

Förprojektering, WSP 2021-10

Andra dokument och rapporter som analysen lyft in och hänvisar till:

Ekologigruppen (2015), Naturvärdesinventering vid Väsby entré, Upplands Väsby kommun. Naturvärdesinventering med förslag på naturhänsyn och kompletterande åtgärder 2015-01-21

Upplands Väsby Kommun, Översiktsplan Väsby Stad 2040

Tillgänglig: <http://www.upplandsvasby.se/bygga-bo-och-miljo/projekt/vasby-stad-2040.html> (2021-10-18)

WSP (2019), Östra Runby med Väsby stationsområde Kulturmiljöutredning 2019-10-04